

Handläggare
Charlotte Sundvall
Telefon: 08-50818070

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2023-09-21

Tertialrapport 2 år 2023

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner tertialrapport 2 år 2023.
2. Nämnden höjer årsmålet för antal ungdomar som erbjudits feriearbete från 635 till 785.
3. Nämnden ansöker om budgetjustering med 1,3 miljoner kronor för ökade kapitalkostnader inom stadsmiljö. (Drift)
4. Nämnden ansöker om budgetjustering med 0,4 miljoner kronor för faktiska kostnader för kommunalt bostadstillägg för personer med funktionsnedsättning (årsprognos). (Drift)
5. Nämnden ansöker om budgetjustering om 1,0 miljoner kronor med anledning av extremvädrens påverkan på träd (Drift)
6. Nämnden ansöker om budgetjustering om 4,1 miljoner kronor för avveckling/omstrukturering av verksamhetslokaler (Drift)
7. Beloppsgräns för periodiseringar (interimsbokföring) fastställs till 50 000 kr eller högre.

Sammanfattning

Tertialrapport 2 följer upp de mål och indikatorer som kommunfullmäktige har fastställt i stadens budget 2023. I tertialrapporten redovisas resultat och analyser av nämndens arbete under perioden maj–augusti.

Förvaltningen bedömer att nämnden bidrar till att kommunfullmäktiges tre inriktningsmål kommer att uppfyllas helt under året utifrån att 12 av fullmäktiges 16 verksamhetsområdesmål beräknas uppnås helt, och ett delvis.

Årsprognosen visar på ett underskott om 0,8 miljoner kronor för verksamhetsåret efter resultatöverföring från fond.

Bakgrund

Tertialrapport 2 är en del av den löpande uppföljningen av Farsta stadsdelsnämnds arbete i förhållande till Stockholms stads budget. I aktuell rapport lämnar nämnden en fullständig delårsrapport.

Stadsdelsnämnden ska redogöra för uppnådda resultat och analysera eventuella avvikelser för verksamhet och ekonomi jämfört med verksamhetsplan, förväntade resultat samt kommunfullmäktiges mål och budget. Uppföljningen sker utifrån prognosen att uppsatta mål uppnås helt i slutet av verksamhetsåret.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av staben tillsammans med förvaltningsledningen, chefer och nyckelpersoner på respektive avdelning.

Förvaltningen förslag

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner tertialrapport 2 år 2023 och i övrigt fattar de beslut som föreslås på tjänsteutlåtandets framsida.

Gunilla Ekstrand
Stadsdelsdirektör
Första stadsdelsförvaltning

Fredrik Karlsson
Avdelningschef
Första stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Blankettset SDN18
2. Ansökan om budgetjusteringar för särskilda ändamål

Innehållsförteckning

Tertialrapport 2 år 2023	1
Förvaltningens förslag till beslut	1
Sammanfattning	1
Bakgrund	1
Ärendets beredning	2
Bilagor	2
Sammanfattande analys	5
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	6
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	6
<i>KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid</i>	
<i>KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan</i>	9
<i>KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst</i>	13
<i>KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet</i>	19
<i>KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv</i>	22
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	25
<i>KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring</i>	26
<i>KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar</i>	28
<i>KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar</i>	30
<i>KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giffria miljöer</i>	31
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla.....	33
<i>KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd</i>	34
<i>KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb</i>	36

<i>KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med.....</i>	<i>39</i>
<i>KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb</i>	<i>41</i>
<i>KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden.....</i>	<i>43</i>
<i>KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser.....</i>	<i>46</i>
<i>KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt</i>	<i>50</i>
Uppföljning av ekonomi	54
Uppföljning av driftbudget.....	54
Resultatenheter	62
Investeringar	63
Försäljningar av anläggningstillgångar	63
Verksamhetsprojekt (driftprojekt).....	63
Omslutningsförändringar	63
Budgetjusteringar	63
Medel för lokaländamål	64
Analys av balansräkning.....	64
Övrigt	68
Intern kontroll	68
Särskilda redovisningar	68
Övrigt	68

Sammanfattande analys

Bedömning är att nämnden genom sitt arbete bidrar till att Kommunfullmäktiges inriktningsmål, verksamhetsmål och visioner uppnås under året. Under KFs inriktningsmål respektive verksamhetsområdesmål redovisas grunder för bedömning av måluppfyllelsen samt en beskrivning av hur nämnden arbetat för att uppnå underliggande nämndmål och dess förväntade resultat. För indikatorer vars årsmål inte förväntas uppfyllas helt samt aktiviteter som inte följer tidsplan lämnas en kommentar under respektive indikator.

I tertialrapport 2 lämnar nämnden en fullständig delårsrapport och status för planerade aktiviteter i verksamhetsplanen. Uppföljningen sker utifrån prognosen att uppsatta mål uppnås helt i slutet av verksamhetsåret.

Årsprognosen visar på ett underskott om 0,8 miljoner kronor för verksamhetsåret efter resultatöverföring från fond. Övergripande ekonomisk påverkansfaktor under året är utvecklingen av inflationen. Inflationen har ökat löpande under året vilket har gett ett ökat kostnadstryck på alla verksamheter. De ökade kostnaderna ger mindre marginaler att hantera rent verksamhetsknutna kostnadsökningar inom kärnverksamheter som exempelvis fler kostnadsdrivande placeringar inom myndighetsutövning avseende barn och unga.

Nämndens arbete utifrån direktiven till samtliga nämnder och bolag

Långsiktigt hållbar ekonomi i en turbulent omvärld

Årsprognosen visar på ett underskott om 0,8 miljoner kronor för verksamhetsåret efter resultatöverföring från fond. Övergripande ekonomisk påverkansfaktor under året är utvecklingen av inflationen. Inflationen har ökat löpande under året vilket har gett ett ökat kostnadstryck på alla verksamheter. Se även mål 3.1.

Klimatpolitiken – hela stadens ansvar

Nämnden har under första tertialen fortsatt arbetet med att implementera miljöprogrammet i verksamheterna. Nämnden har under året infört en bilpool, drivit ett projekt för nya beläggningar på gång- och cykelbanor samt vidtagit flera åtgärder för att hålla nere elförbrukningen i verksamheterna. Se även mål 2.1, 2.2, 2.3, 2.4.

Innovation, digitalisering och upphandling

Under perioden har nämnden förstärkt sitt arbete med upphandlingar, avtal och välfärdsbrott. En upphandlings- och inköpssamordnare och ytterligare en resurs med uppdrag för att inventera välfärdsbrott inom nämndens ansvarsområde har tillsatts. Detta med målet att ta fram en handlingsplan under 2023. Utbildningar inom informationssäkerhet, digitalisering och dataskydd har genomförts under perioden. Likaså har flera informationsklassningar av system genomförts. Implementering av digitala verktyg har fortsatt och arbetet med innovation har fortlöpt och intensifierats. Se även mål 3.5 och 3.6.

Stadens som arbetsgivare

Årets medarbetarenkät visar att nämnden inte når målet för AMI men chefer tillsammans med medarbetare har tagit fram handlingsplaner i syfte att förbättra resultatet framöver. Sjukfrånvaron ligger i linje med målen och ett ökat fokus på friskfaktorer kommer initieras. Även målet om antalet tillsvidareanställda på heltid väntas uppnås. Se även mål 3.4

Samverkan för en trygg och säker stad

Behovet av trygghetsskapande insatser har varit stort och haft hög prioritet under perioden till följd av ett antal skjutningar inom stadsdelsnämndsområdet. Nämnden har ett omfattande förebyggande trygghetsarbete i form av trygghetsvårdar, trygghetsforum, arbetet med Trefas, lokal samverkan med polis och lokala föreningslivet. Se även mål 3.5 och 3.6.

Samverkan för trygga barn och ungdomar med rättvisa livsvillkor

Arbetet med att säkerställa trygga barn och ungdomar med rättvisa livsvillkor pågår på flera håll inom nämndens verksamheter. Under perioden har nämnden arrangerat olika lovaktiviteter med fler besökare än tidigare samtidigt som arbetet med att inrätta en lokal fritidslots har påbörjats. Ungas delaktighet i utredningar är hög, barn som bor i hushåll med ekonomiskt bistånd minskar och barnrättsperspektivet är fortsatt prioriterat. Se även mål 1.1, 1.2, 1.3, 1.5, 3.2 och 3.3.

Ett Stockholm med hållbar tillväxt

Nämnden fortsätter sitt arbete med att implementera stadens näringslivspolicy utifrån de tre områden som är relevanta för nämnden. Flera företagsbesök har genomförts och det finns en löpande dialog med företagarföreningarna inom stadsdelsområdet. Det har också pågått ett arbete med att skapa mer attraktiva miljöer genom rondering och felanmälningar av bland annat skräp och klotter. Se även mål 3.1 och 3.2.

Stockholm som kulturellt centrum

Nämnden har under perioden erbjudit kultur till alla stadsdelens målgrupper. Alltifrån allsång och läscirklar med äldre och brukare inom socialpsykiatri och LSS till poesiprojekt i samarbete mellan förskolan och biblioteket. Festivalen ”Way out Farsta” har genomförts av ungdomar med stöd från fritidspersonalen på Tuben. Se även mål 1.5.

Samverkan för ökat bostadsbyggande och en hållbar stadsutveckling

Den ekonomiska osäkerheten och den höga inflationstakten har lett till att bostadsbyggandet har avstannat och skapar en osäkerhet kring utbyggnad av verksamhetslokaler. Under hösten har några förskolor flyttat in i nya lokaler. Se även mål 3.1 och 3.4.

En hållbar och demokratisk stad

Arbetet med nationella minoriteter, jämställhet, barnrättsfrågor och Agenda 2030 har fortlöpt enligt plan. Nämnden har arbetat vidare med medborgarbudget med fokus på upprustningen av lekparken Fagerlid och genom innovationsnätverket har ett arbete med att innovera medborgardialogen inletts. Se även mål 3.7.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till inriktningsmålet om *Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden*. Utfall för perioden samt prognostiserade utfall för helåret visar att nämnden förväntas nå alla verksamhetsområdesmål när året är slut. Nedan beskrivs vart och ett av målen närmare, tillsammans med tillhörande nämndmål, indikatorer och aktiviteter.

Förskolans samarbete med socialtjänsten har förbättrats och ett stort fokus har varit på språkutveckling, barnhälsoarbetet och hållbar utveckling. Nämnden har under året inrättat en skolsamordnare i syfte att ge ökat stöd till placerade barn så att de klarar målen i kärnämnen. Prognosen visar dock att nämnden sannolikt inte kommer nå uppsatt mål men arbetet fortsätter.

Under perioden har nämnden arbetat med att öka barn och ungas delaktighet under utredningar och ett digitalt verktyg för detta är på väg att implementeras.

Nämnden har under första tertialen erbjudit ett brett fritidsutbud med flera lovaktivitetsprogram och arbetet med att inrätta en fritidslots i syfte att lotsa barn till meningsfulla fritidsaktiviteter har påbörjats. Ett upprustningsprogram för lekparkar har tagits fram och beslutats av nämnd.

Digital signering av läkemedel har införts inom äldreomsorgen vilket varit positivt för såväl brukare som anställda. På Ängsö och Edö vård- och omsorgsboende har en genomlysning av verksamheternas patientsäkerhetsarbete påbörjats med stöd av analysverktyget för säker vård.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att underliggande nämndmål uppnås, att alla aktiviteter pågår enligt plan och att underliggande indikatorer prognostiseras uppnås helt. Även om nämnden inte når upp till indikatorerna under aktuell tertial så är bedömningen att de kommer nås under året.

Öppna mötesplatser för barn, föräldrar och unga

Mot bakgrund av den tragiska skjutningen i början av sommaren har det varit extra angeläget för nämndens öppna mötesplatser att hålla öppet och erbjuda roliga aktiviteter under sommarlovet. Utöver de planerade sommaröppna verksamheterna har Morris fritidsgård i Hökarängen haft extraöppet under några veckor. För att öka tryggheten har fritidsgårdarna bland annat arbetat med ett tydligt närvarande fritidsledarskap med fler ledarledda aktiviteter.

Nytt för i år var ett projekt "Läsa äger", ett samarbete med biblioteket. Feriearbetare har under sommaren haft uppdrag att läsa böcker tillsammans med barnen i parkleken. Tuben har under sommaren handlett och arbetat med 15 feriearbetare. De bildade en orkester som gav 19 konserter på äldreboenden och torg runt om i Farsta. En annan aktivitet över generationsgränserna var den grillkväll med allsång som nämndens öppna seniorverksamhet och ungdomsverksamheten på Tuben ordnade tillsammans i juni. Tuben har också i samarbete med Ungdomsmottagningen och Fanfaren ordnat bio med eftersnack, filmerna har lockat besökare från hela Storstockholm.

Ett digitalt chatprojekt på Morris fritidsgård för funktionsnedsatta ungdomar pågår. En gång i veckan finns fritidsledare tillgängliga digitalt i syfte att minska ensamheten, nå ungdomar som annars är svåra att få kontakt med och de som har svårt med den verbala kommunikationen.

Årets gemensamma parkleksfest genomfördes på Forsängen i Farsta strand. Festen lockade många hundra besökare. I juni genomförde Farstas öppna förskolor en

sångsamlingsturné på flera av Farstas torg.

Nämnden fortsätter tillsammans med utbildningsnämnden fritidslotsprojektet. Projektet ska stödja och lotsa barn till meningsfulla aktiviteter på barnets fritid. Under maj månad rekryterades två fritidslotsar och därefter har arbetet påbörjats med etablering på Kvickentorpskolan som blivit valda till pilotskola.

Nämnden har under perioden godkänt en utredning som tittat på möjligheterna återöppna parkleken Fagerlid i Hökarängen. Nämnden har gett förvaltningen i uppdrag att förbereda för ett återöppnande av parkleken.

Nämnden HBTQI-häng för ungdomar mellan 11-18 år fortsätter att utvecklas. Ungdomar som uppmärksammas av fältassistenter att ha ett behov av stöd, lotsas vidare till rätt instans.

Mötesplatser ute

Under tertialen har upprustningen av parken Västboda i Farsta och Byängen i Sköndal slutförts. Nämnden har också beslutat om en upprustningsplan för stadsdelsområdets lekparkar samt beslutat om genomförande av upprustning av lekparken Fagerlid.

Lovverksamhet

Under perioden har aktiviteter genomförts på sommarlovet. Broschyr med ett samlat utbud inom Farsta stadsdelsområde har delats ut till skolor, bibliotek, simhall, parklekar, fritidsgårdar med mera. Som vanligt har nämnden samarbetat med föreningar och andra nämnder samt eftersträvat en bredd i utbudet – både kultur, sport och friluftsliv. Utvärderingarna visar att aktiviteterna var uppskattade med i genomsnitt 9,3 på en tiogradig skala. Under sommaren har det varit en mer ojämn könsfördelning bland deltagande barn och unga jämfört med föregående år, 44 procent var tjejer och 56 procent var killar. Orsaken är att Fotboll för Farsta drar många pojkar. Sammanlagt för sommarlovet genomfördes cirka 190 aktiviteter (57 unika) för mer än 6130 deltagare. Motsvarande siffra var 6500 förra året.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kultur- och fritidsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med fastighetsnämnden utforma en strategi för användande och utveckling av parkleksverksamheten och användning av parkleksbyggnader	2023-01-01	2023-06-30	
Analys Strategin är framtagen men inte beslutad.			

Nämndmål: I Farsta har barn och unga en jämlik, trygg uppväxt och en rik fritid

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Nöjdheten ökar bland besökarna på förvaltningens öppna mötesplatser
- Andelen flickor och andelen pojkar bland besökarna till fritidsgårdarna är jämna.

Analys

Nämnden gör bedömningen att nämndmålet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundar sig på att förväntade resultat och underliggande indikatorer prognostiseras att uppfyllas helt under året.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
-----------	------------------	-----------------------	----------------------------	-------------------	------------------	--------	----------------	--------

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsförvaltningen ska i samverkan med engagerade lokalbor utreda möjligheten att återöppna parkleken Fagerlid i Hökarängen.	2023-01-01	2023-11-30	
 Stadsdelsförvaltningen ska ta fram en upprustningsplan för stadsdelsområdets lekparkar.	2023-01-01	2023-12-05	
Analys Beslutad av nämnden i maj 2023			
 Stadsdelsförvaltningen ska tillsammans med utbildningsförvaltningen undersöka möjliga metoder för uppsökande fritidsstöd till barn i riskzon för kriminalitet.	2023-01-01	2023-11-30	
 Stadsdelsförvaltningen ska utveckla läxhjälpen på fritidsgårdar.	2023-01-10	2023-12-05	
 Utreda möjligheten att utöka Fritidsbiblioteket till Farsta strand eller Hökarängen	2023-01-11	2023-12-05	
  Andel besökare som är nöjda med förvaltningens öppna mötesplatser för barn och unga.		95 %	2023
Analys Brukarundersökningar görs senare under höstterminen			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att underliggande nämndmål uppfylls helt, att alla aktiviteter pågår enligt plan och att indikatorer kopplat till målet prognostiseras uppfyllas helt. Även om nämnden inte når upp till indikatorerna under aktuell tertiäl så är bedömningen att de kommer nås under året.

Andelen legitimerade förskollärare och barngruppernas storlek

Andelen legitimerade förskollärare är 37,1 procent och nämnden når kommunfullmäktiges mål om 33 procent legitimerade förskollärare.

Kommunfullmäktiges mål om 15 barn per grupp samt 4,9 barn per årsarbetare uppfylls inte helt då andelen barn per grupp är 16,5 samt andel barn per årsarbetare är 5,2.

Ökningarna beror på att verksamheterna har fler barn inskrivna i verksamheten under. Under hösten har nya förskolor inom stadsdelsområdet tagits i drift vilket förväntas ha positiv effekt för barnens lärmiljö samt aktuella indikatorer.

Social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet

Stadens inriktning är ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart samhälle.

Förskolans arbete med hållbarhet har en tydlig koppling till Agenda 2030. Nämndens långsiktiga och strategiska arbete för hållbar utveckling i förskolan i samverkan med IFOUS - Innovation, forskning och utveckling i förskola och skola, syftar till att skapa en mer likvärdig undervisning med hög kvalitet i. Särskilt prioriterade

utvecklingsområden har varit främjande och förebyggande barnhälsoarbete, tillgängliga pedagogiska lärmiljöer samt öka det språkutvecklande arbetet.

För att förstärka barnperspektivet har stadsdelsnämndens verksamheter under perioden haft ett särskilt fokus på barnhälsoarbetet för att främja och förebygga barns psykiska och fysiska välmående i ett hållbart och långsiktigt perspektiv.

Samverkan med socialtjänst har utvecklats under perioden. Gemensamma utbildningstillfällen och dialoger har systematiserats mellan socialtjänst och förskola. Detta för att säkerställa en väl etablerad samverkan samt att rutin finns vid orosanmälan, i de fall det finns misstanke om att barn far illa.

Barn undervisas i lärmiljöer som uppfyller kriterier för tillgänglighet och hög kvalitet

Riktade insatser har genomförts för att öka kunskaper och förståelse hos medarbetarna om lekens effekter för språk, kommunikation och socialt samspel mellan barn.

Uppföljningar visar på positiva effekter och resultat. Insatserna har bidragit till att skapa arbetsätt och metoder för att arbeta lekfrämjande med barnen. Vidare har det utvecklats mer inspirerande lekmiljöer som stimulerar och utmanar barnen vidare i sin utveckling och lärande. Trots goda resultat så finns det ytterligare behov av att öka pedagogers kunskaper utifrån ett specialpedagogiskt perspektiv. Detta för att utveckla tillgängliga lärmiljöer samt arbeta med tidiga insatser utifrån ett främjande och förebyggande perspektiv inom nämndens verksamheter.

Uppföljningar visar att den pedagogiska miljöeronden är ett verktyg som bidrar till en ökad kvalitet och utvecklar lärmiljöerna genom att identifiera vidare utvecklingsbehov. Progression har skett över tid inom området och pedagoger har utvecklat en ökad kunskap samt medvetenhet om hur lärmiljöernas utformning bidrar till god undervisning och utbildning för barnen. Det finns dock skillnader i hur utformning av lärmiljöerna är inom och mellan förskolor i olika förskolenheter. Likvärdigheten behöver öka inom nämndens verksamheter.

Barns språkliga förmåga ökar

Förskolorna har fortsatt utveckla och fördjupa det språkutvecklande arbetet tillsammans med barnen utifrån framtagen språkstrategi.

Under året har stadsdelsnämnden fokus på barns språkliga miljöer. Barnen har genom undervisningen getts förutsättningar att utöka sitt ordförråd, sin språkliga medvetenhet samt förmågan att kommunicera. Förskolorna har fortsatt arbeta för att främja barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna språket.

Litteratur används på förskolorna som ett verktyg för att introducera och arbeta vidare med ett specifikt projekt eller tema samt för högläsning och boksamtal. Det finns implementerade språkverktyg såsom bildstöd och digitala verktyg som stödjer barns kommunikativa förmåga och bidrar till ökad språkutveckling inom såväl svenska språket som flerspråkighet.

Nämndens förskolebibliotek bidrar till att öka barns förmåga och intresse för läs- och skrivutveckling. Vårdnadshavare erbjuds att låna hem bokpåsar för att öka högläsning och på så sätt stärka barns språkutveckling.

Övergång förskola och förskoleklass

Lokal handlingsplan för övergång förskola och förskoleklass finns framtagen och där språket systematiskt följs upp i samverkan med grundskolan i ett längre perspektiv. Implementeringen av den reviderade handlingsplanen för övergång från förskola till skola har genomförts i nämndens verksamheter. Under perioden har gemensam dialog

med de kommunala förskolorna och skolorna genomförts i syfte att förbättra övergången. Stadsdelsförvaltningen har bjudit in representanter från grundskolorna till samverkansmöte för att beskriva hur förskolan arbetar språkutvecklande och gemensamt identifierat utvecklingsbehov.

Kompensatoriskt uppdrag och ökad inskrivningsgrad

Förskolan har ett kompensatoriskt och ett lärande uppdrag och alla barn ska ges möjlighet att delta i förskolan. Den 1 juli trädde ny lagstiftning i kraft som innebär att barn som vistats i färre än fem år i Sverige ska erbjudas plats i förskola. Förvaltningen har med utbildningsförvaltningens vägledning identifierat de barn som berörs, och samtliga har erhållit erbjudande om plats på förskola till hösten.

I Farsta är deltagandet i förskola generellt sett högt men det finns skillnader mellan områden som behöver beaktas. Rutiner finns framtagna för att arbeta utifrån ny lagstiftning och samverkan sker med externa och interna aktörer. Samverkan mellan introduktionsförskolan, öppna förskolan, socialtjänst och stadsdelsmammor bidrar till att uppmärksamma familjer vars barn inte är inskrivna. Genom motiverande arbete uppmuntras familjerna att söka plats i förskola för att öka inskrivningsgraden och sysselsättningsnivån inom stadsdelsområdet.

Förskoleundersökning

Resultaten från årets brukarundersökning, kallad förskoleundersökning, visar förbättrade utfall inom samtliga delområden av enkäten jämfört med föregående år och i relation till stadens totala resultat för kommunala förskolor. Nämnden har sedan föregående år haft ökade resultat vilket tyder på att de arbetsätt och insatser som genomförs inom verksamheterna har önskad effekt över tid. De positiva resultaten bedöms vara en effekt av det avdelningsövergripande och långsiktiga kvalitetsarbetet som pågår och följs upp systematiskt på olika nivåer i styrkedjan.

Utbud och efterfrågan av förskola på nationella minoritetsspråk

Barn som tillhör de nationella minoriteterna ska stödjas i sin språkutveckling samt sitt nationella minoritetsspråk och främjas i att utveckla sin kulturella identitet. Förvaltningen har under året haft en finsk kultur- och språkstödjare som haft i uppdrag att stärka språkutvecklingen hos barn som tillhör den finska minoritetsbefolkningen inom stadsdelsområdet. Insatsen har lett till att fler barn inom minoritetsgruppen har erbjudits språkutveckling.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	37,1 %	1,4 %	35,7 %	35,8 %	33 %	33 %	33 %	Tertial 2 2023
  Antal barn per grupp	16,5 barn/avd.			15,9 barn/avd.	15 st	15	15	Tertial 2 2023
Analys								
Årsmålet om 15 barn per grupp nås inte i tertialen. Dock noteras en mindre minskning av antal barn per grupp från senaste tertialen från 17 till 16,5 barn per grupp.								
Det är flera faktorer som påverkar utfall och sammansättning av barngrupper. Barngruppernas utformning utgår från barnens ålder och individuella behov, resurstilldelning, arbetslagets sammansättning och kompetens samt lokalens storlek och utformning. Stadsdelsnämnden fortsätter kontinuerligt vidta åtgärder för att nå en hög måluppfyllelse inom området. Nämnden bedömer dock att årsmålet kommer att uppnås under året.								
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,2 st			5 st	4,9 st	4,9	4,9	Tertial 2 2023

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Resultaten visar att antalet förskolebarn per anställd är högre än uppsatt årsmål. Förvaltningen bedömer dock att årsmålet kommer att uppnås under året då antalet inskrivna barn generellt är lägre under hösten.								
 	Förskollärartäthet	15,6 st			15,5 st	15,5 st	15,5	Tertial 2 2023
Analys								
Förvaltningens prognos är att målvärdet uppnås under året.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och socialnämnden samt i samråd polis och boende verka preventivt för att öka tryggheten i skolan. Den samverkan ska ske på samma sätt gentemot fristående skolor	2023-01-01	2023-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla stödet till elever med funktionsnedsättningar som går ut gymnasieskola och gymnasiesärskola	2023-01-01	2023-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med förskolenämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur staden kan förbättra elevhälsans organisation för förskola, grundskola och gymnasieskola, samt utreda möjligheten att införa nyckeltal för elevhälsan	2023-01-01	2023-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med SISAB, förskolenämnden, stadsbyggnadsnämnden och stadsdelsnämnderna införa lekvärdesriktlinjer för förskolegårdar och skolgårdar. Riktlinjerna ska säkra tillräckliga yttorlekar	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: Barnen i Farsta leker, utvecklas och lär i en likvärdig och hållbar förskola

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Barnens kunskap om social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet har ökat
- Barns språkliga förmåga ökar
- Barn undervisas i lärmiljöer som är tillgängliga, inkluderande och av hög kvalitet.
- Andel vårdnadshavare som är nöjda med sitt barns förskola ökar
- Ökad samverkan med externa och interna aktörer för barns bästa.
- Andel inskrivna barn i förvaltningens förskolor ökar
- Barnen i förskolan utvecklar sin förståelse för grundläggande demokratiska värden

Analys

Nämnden gör bedömningen att nämndmålet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundar sig på att förväntade resultat och underliggande indikatorer, med undantag för en, prognostiseras att uppfyllas helt. En indikator bedöms uppfyllas delvis men utfallet ligger nära målvärdet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Andel inskrivna barn i förskolan					96 %		2023
Analys								
Inget utfall finns att redovisa. Indikatorn rapporteras och analyseras vidare i verksamhetsberättelse. Prognosen är att								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
årsmålet 96 procent ska uppnås.								
 Andel vårdnadshavare som upplever att deras barns uppmuntras att till att utveckla sitt språk.	85,03 %			84,01 %		85 %		2023
 Andel vårdnadshavare som är nöjda med förskolans arbete med normer och värden.	91 %			88 %		89 %		2023
 Vårdnadshavarna upplever att barnen uppmuntras till fysiska aktiviteter	84 %			84 %		85 %		2023
Analys								
Ett av avdelningens förväntade resultat är att barnens fysiska aktiviteter ska öka och det målet arbetar nämnden aktivt med genom utveckling av framtagna rörelsestrategier. Årsmålet för vårdnadshavarnas nöjdhet med detsamma är nästan uppnått, utfallet är detsamma som föregående år. Området är ett fortsatt prioriterat utvecklingsområde för nämndens verksamhet.								
 Vårdnadshavarna upplever att den pedagogiska miljön på förskolan uppmuntrar till lek, utveckling och lärande.	88 %	87 %	88 %	84 %		85 %		2023
 Vårdnadshavarnas nöjdhet med samverkan med förskolan	82 %			75 %		80 %		2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomför och följer upp barnskyddsronder och trygghetsvandringar	2023-01-01	2023-12-31	
 Genomföra och följa upp insatser kopplat till implementeringsplan för barrätt	2023-01-01	2023-12-05	
 Genomföra uppföljning och revidering av plan mot kränkande behandling	2023-01-01	2023-12-31	
 Implementering av språkstrategi	2023-01-01	2023-12-01	
 Utveckla en lokal handlingsplan för övergång från Farstas förskolor till skolor	2023-01-01	2023-12-05	
 Utveckla rutin för barnkonferenser	2023-01-01	2023-12-05	
 Utveckla rutin för introduktion i förskolan	2023-01-01	2023-12-05	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att underliggande nämndmål

uppfylls helt, att alla aktiviteter pågår enligt plan och att de flesta underliggande indikatorer prognostiseras uppfyllas helt. En indikator bedöms inte uppfyllas och en indikator prognostiseras uppfyllas delvis. En analys samt förslag till åtgärder för aktuella indikatorer redogörs i texten nedan.

Placerade barn i skolåldern

Prognosen tyder på att nämnden inte når målet ”andel placerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan”. Höstterminens betyg är ännu inte satta och fullständig analys kan därför inte göras förrän till verksamhetsberättelsen. Genom att nämndens skolsamordnare ger ökat stöd, kartlägger, samordnar samt koordinerar vid skolbyten ska fler placerade barn och unga uppnå godkända betyg i kärnämnen i grundskolan. I indikatorn redovisas måluppfyllnad baserad på placeringsform. Utfallet visar att det skiljer sig mycket åt mellan olika placeringsformer och där måluppfyllnaden är hög för barn som är placerade i familjehem och lägre för de barn som är placerades på SiS-hem.

Ökad delaktighet

Nämnden uppnår med god marginal årsmålet på 70 procent gällande ”andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling”. Utfallet hamnar på 77 procent för perioden och nämnden planerar för att stärka upp arbetet ytterligare framöver. Implementering av Viewpoint, ett nytt digitalt verktyg för att öka barn och ungas delaktighet och inflytande i samtal med socialtjänsten, planeras under året.

Hembesöksprogram

Det utökade hembesöksprogrammet riktar sig till förstagångsföräldrar och föräldrar som får sitt första barn i Sverige. Sedan 1 maj har 37 familjer i Hökarängen, Farsta strand och Fagersjö fått 46 gemensamma besök av socialtjänst och barnavårdscentralen.

LSS och daglig verksamhet

För att minska taxiresorna till daglig verksamhet finns nu två bilar som körs av egen personal som har erfarenhet och kunskap om målgruppen. Detta har visat sig gynnsamt för både verksamhet och brukare. Bilarna används även för ändamål som till exempel distribution av matlådor och utflykter med brukarna.

Nämndens utförarverksamheter inom LSS arbetar med utbildningskonceptet pedagogiska ramverket. Det innefattar bland annat lågaffektivt bemötande, kartläggning av brukare och tydliggörande pedagogik för att skapa en gemensam bild av uppdraget och säkerställa att alla medarbetare har likvärdig kunskap. Medarbetare som under 2022 inte erhöll den nya gemensamma yrkestitulaturen, stödassistent, erbjuds valideringsutbildning genom Åsö vuxengymnasium på uppdrag av socialnämnden.

Förebyggande insatser

Implementeringen av Socialstyrelsens kunskapsstöd: "Insatser för att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott, kunskapsstöd med rekommendationer för socialtjänstens arbete med barn 6–17 år" fortsätter under hösten.

Den socialsekreterare från nämndens mottagningsgrupp för barn och unga som är placerad hos polisen har deltagit i informationsmöte för Bedrägerisektionen om orosanmälningar samt stadsdelens temakväll gällande brottsförebyggande och trygghetsfrämjande.

Sedan mars månad pågår en pilot tillsammans med Farsta grundskola där en socialsekreterare från mottagningsgruppen för barn och unga deltar på möten för att stärka samverkan, ge och inhämta information samt vid behov ge konsultativt stöd i samband med orosanmälan. Utifrån pilotens goda resultat kommer samverkan utvidgas

till att omfatta även Innovitaskolan Farstaäng.

Tre medarbetare inom socialtjänst utbildar sig till gruppleddare för att hålla föräldraskapsstödsprogrammet ”På rätt väg”.

Brukarenkät inom äldreomsorgen

En brukarenkät har genomförts för målgruppen seniorer i eget boende som haft hembesök av biståndshandläggare under mars och maj månad. Cirka 100 seniorer svarade på enkäten. Resultatet visar sammantaget att de allra flesta svarande anser att de blir lyssnad på, får information och vägledning från biståndshandläggare, att biståndsbeslutet är anpassat utifrån deras behov samt känner sig trygga.

Samverkansmöte med utförare inom äldreomsorgen i Farstas stadsdelsområde har genomförts under tertialen.

Stockholms stads program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018 -2023

Stockholm stads funktionshinderombudsman har haft ett seminarium för medarbetare om begrepp, hur man skapar tillgängliga möten och hur tillgänglig man är i sin kommunikation, rollen som ombudsman, konventionen om de mänskliga rättigheterna och Stockholms stads program om tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018 – 2023. Under perioden har nämnden kopplat relevanta indikatorer och aktiviteter till programmet för att underlätta uppföljningen.

Nämndens dagliga verksamhet har haft besök av studenter från KTH och Stockholms universitet för att ingå i projektet ”smart people”, utveckling av en applikation för att förbättra kommunikation mellan brukare inom autismspektrat.

Nämnden har bra mötesplatser för målgruppen unga med intellektuella funktionsnedsättningar. Fritidsgården Morris håller öppet två kvällar i veckan för målgruppen. En kväll i veckan finns fritidsledare tillgängliga digitalt via chatt. Tillsammans med Svenska kyrkan har nämnden verksamheten Himmel & Pannkaka som har öppet en kväll i veckan.

Nämnden har i år slutfört upprustningen av lekparken Byängen i Sköndal som har fått investeringsmedel för att göra lekparken mer tillgänglig. Utifrån ett medborgarförslag har nämnden kompletterat parkleken Farstaängen med en gunga anpassad för barn med funktionshinder. Nämnden har i augusti fattat beslut om årets upprustning av parkvägar som bidrar till förbättrat tillgänglighet för alla.

Genom programmet för Innovation Forskning och Utveckling i Skola och förskola (IFOUS) för hållbar utveckling, har nämnden arbetat med verksamhetsutveckling inom barnrättsperspektivet, inkludering och delaktighet i förskolan.

Genom sökta statsbidrag har utbildning genomförts i Skolverkets modul, specialpedagogik för lärande. Utbildningsinsatsen har möjliggjort för specialpedagog att genomföra handledning till medarbetare i nämndens verksamheter. Uppföljningar visar på positiva resultat där deltagarna har fått en fördjupad förståelse och ökad kunskap kring specialpedagogiska perspektivet för barn i förskolan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	25,5 %	24,3 %	26,8 %	23,3 %	25 %	24 %	24 %	Tertial 2 2023

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
Analys T2 avser värden från 1 augusti 2021 till 31 juli 2022. Periodens utfall om 25,5 % är ett sammantaget genomsnitt. Målgrupperna har följande utfall: 0-5 år 16,8 procent, 6-12 år 24,9 procent 13-18 år 31,7 procent För att minska återaktualiseringar i målgruppen 13 - 18 år har förvaltningens medarbetare inom barn och ungdom under våren 2023 påbörjat utbildning i bedömningsinstrumentet Savry, förvaltningens medarbetare deltar i Trefasmöten, personalsituationen är mer stabil och överanställning har gjorts. Bedömningen är att effekten av metodutveckling och goda förutsättningar för medarbetare ska leda till att återaktualiseringar framåt minskar.								
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering				88 %		88 %	öka	2023
Analys Resultat för brukarundersökningen 2023 meddelas i oktober.								
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering				87 %		90 %	öka	2023
Analys Resultat för brukarundersökningen 2023 meddelas i oktober.								
  Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				85 %		86 %	80 %	2023
Analys Resultat för brukarundersökningen 2023 meddelas i oktober.								
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				86 %		90 %	90 %	2023
Analys Resultat för brukarundersökningen 2023 meddelas i oktober.								
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				84 %		84 %	79 %	2023
Analys Resultat för brukarundersökningen 2023 meddelas i oktober.								
  Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (socialpsykiatri)				76,19 %		75 %	Tas fram av nämnd	2023

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Resultat för brukarundersökningen 2023 meddelas i oktober.								
  Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk)				50		60 %	Tas fram av nämnd	2023
Analys								
Resultat för brukarundersökningen 2023 meddelas i oktober.								
  Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (våld i nära relation)						75 %	Tas fram av nämnd	2023
Analys								
Resultat för brukarundersökningen 2023 meddelas i oktober.								
  Andel placerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	55	44 %	73,33 %	57,45	57	75 %	75 %	Tertial 2 2023
Analys								
<p>Prognosen tyder på att nämnden inte når målet andel placerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan. Terminens betyg är ännu inte satta och fullständig analys kan därför inte göras förrän till verksamhetsberättelsen. Genom att nämndens skolsamordnare ger ökat stöd, kartlägger, samordnar samt koordinerar vid skolbyten ska fler placerade barn och unga uppnå godkända betyg i kärnämnen i grundskolan.</p> <p>Av totalt 40 placerade barn och ungdomar uppnår 22 stycken målen i alla tre kärnämnen. Flera av de placerade barnen och ungdomarna klarar målen delvis men når inte upp till godkänt i alla kärnämnen, främst bland äldre ungdomarna.</p> <p>Samtliga placeringar berör placeringsformerna familjehem, HVB eller SiS.</p> <p>Utfall av andel som klarar kärnämnen uppdelat inom varje placeringsform:</p> <p>Familjehem: 71,3 % SiS: 0 % HVB: 33,3 % Behandlingsfamilj: 20 %</p>								
  Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	77,72	79,31 %	75,58 %	71,18	70	70 %	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2023
  Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				86 %		86 %	Tas fram av nämnd	2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna förbereda för en centralisering av hälso- och sjukvården inom socialpsykiatrins bostäder med särskild service från den 1 januari 2024	2023-01-01	2023-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna samla och följa statistik över antal ansökningar, beslut och avslag	2023-01-01	2023-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
avseende ledsagning/ledsagarservice och biträde av kontaktperson i syfte att säkerställa likställighet			
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och socialnämnden vidareutveckla skolsociala team i hela staden, samt utöka socialtjänstens närvaro i skolan, fritidshem och fritidsklubbar	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: Farstas invånare får stöd och omsorg utifrån sina behov.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Förstagångsföräldrar och föräldrar som får sitt första barn i Sverige erbjuds utökad hembesöksprogram.
- Färre barn och ungdomar återkommer inom ett år efter avslutad insats.
- Barn och ungdomar med stödbehov uppmärksammas tidigt och erbjuds samordnade och individuella insatser.
- Barn och unga vars föräldrar får insatser från socialtjänsten erbjuds stödsamtal.
- Fler barn och unga är delaktiga i sin utredning och får återkoppling.
- Personer som vill lämna en kriminell livsstil får hjälp.
- Fler personer med missbruksproblem som söker stöd och hjälp fullföljer sin individuella planering.
- Fler personer upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten.
- Andelen brukare som är nöjda med sina insatser har ökat
- Förvaltningens verksamheter är tillgängliga.
- Brukare inom nämndens verksamheter upplever en ökad trygghet
- Brukare inom nämndens verksamheter upplever en ökad delaktighet
- Alla brukare inom funktionsnedsättning har godkända och aktuella genomförandeplaner
- De äldre som ansöker om bistånd är nöjda med biståndshandläggarens bemötande.
- De äldre som ansöker om bistånd upplever att de har insatser utformade efter sina behov.

Analys

Nämnden gör bedömningen att nämndmålet uppfylls helt under året. Bedömningen grundar sig på att förväntade resultat förväntas uppnå samtidigt som aktiviteterna pågår enligt plan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsförvaltningen ska arbeta med det digitala verktyget Viewpoint för att öka barn och ungas delaktighet och inflytande i samtal med socialtjänsten.	2023-01-01	2023-12-31	
 Stadsdelsförvaltningen ska fortsätta arbeta med projekten Skolsamordnare för placerade barn och unga, intensifierad utredning i hemmiljö, Mitt val - min väg och Stärkt samverkan.	2023-01-01	2023-12-31	
 Stadsdelsförvaltningen ska fortsätta arbeta med uppdraget Akademisk socialtjänst (AST).	2023-01-01	2023-12-31	
 Stadsdelsförvaltningen ska implementera Socialstyrelsens kunskapsstöd om insatser för att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott.	2022-12-01	2023-12-05	
 Stadsdelsförvaltningen ska utveckla arbetet med goda samverkansformer inom socialtjänsten.	2023-01-01	2023-12-05	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsförvaltningen ska utveckla stöd till anhöriga till personer med kriminell livsstil.	2023-01-01	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att underliggande nämndmål uppfylls helt, att alla aktiviteter antingen har genomförts eller planerar att genomföras enligt plan samt att underliggande indikatorer prognostiseras uppfylls helt.

Hälso- och sjukvård

Implementeringen av APPVA, digital signering av läkemedelshantering är genomförd inom nämndens vård- och omsorgsboenden och dagverksamhet. Hittills genomförda uppföljningar visar på att en hög signeringsfrekvens finns inom samtliga enheter.

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har meddelat nämnden att ärendet gällande tillsyn av medicinsk vård och behandling vid särskilda boenden för äldre i egen regi har avslutats. IVO bedömer att nämnden redovisat tillfredställande åtgärder.

Uppföljning av genomförda läkemedelsgenomgångar inom nämndens vård- och omsorgsboenden visar på att en hög andel utförs i tid. Ansvaret för läkemedelsgenomgångar åligger regionen, men sker i samarbete med förvaltningens sjuksköterskor.

Under tertialen har Ängsö och Edö vård- och omsorgsboenden startat en genomlysning av verksamheternas patientsäkerhetsarbete med stöd av med analysverktyget för säker vård. Verktyget testades på Postiljonens vård- och omsorgsboende under föregående år, och har tagits fram av Sveriges kommuner och regioner (SKR) för att stötta arbetet med systematisk uppföljning av patientsäkerhetsområdet.

Personcentrerad vård och omsorg

Resultat från den årliga brukarundersökningen för dagverksamheter i nämndens egen regi visar på fortsatt goda resultat med en hög andel nöjda gäster. Det som kan ses bidra till gästerna nöjdhet är framför allt personalens bemötande, engagemang, den personcentrerade vården och omsorgen samt förtroende för personalen.

Ett arbete med att stärka och tydliggöra ombudsroller pågår inom äldreomsorgens enheter. Ombudsroller utgör en betydande del i den systematiska kvalitetsutvecklingen. Medarbetarnas kontinuerliga lärande är en viktig del av och en förutsättning för att hela verksamheten ska kunna utvecklas.

Mat, måltider och nutrition

Förvaltningens dietist har hållit i en föreläsning om mat och måltider vid demenssjukdom för anhöriga. Denna föreläsning var en av de Kunskapsföreläsningar som arrangerats av Anhörigstöd sydost (Skarpnäck, Farsta, Enskede-Årsta-Vantör och Södermalm). Föreläsningen syftade till att ge ökad kunskap om hur demenssjukdom kan påverka matintaget.

Förebygga fallskador

Förvaltningens dietist har tillsammans med medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS, och medicinskt ansvarig för rehabilitering, MAR hållit en föreläsning för seniorer om att

förebygga fallolyckor.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten				81 %		87 %	87 %	2023
Analys Resultat för brukarundersökningen 2023 meddelas av Socialstyrelsen i oktober.								
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende				75 %		79 %	79 %	2023
Analys Resultat för brukarundersökningen 2023 meddelas av Socialstyrelsen i oktober.								
  Andel seniorer som är nöjda med tillgången till information om Stockholm Stad och dess verksamheter						50 %	Tas fram av nämnd	2023
Analys Resultat kommer att publiceras i beslutsstöd i samband med VP-arbetet.								
  Andel äldre personer som vet vart de ska vända sig för att ansöka om hjälpinsatser						65 %	65 %	2023
Analys Resultat kommer att publiceras i beslutsstöd i samband med VP-arbetet.								
  Andel äldre som anger att de känner till stadsdelens aktivitetscenter och mötesplatser						40 %	Tas fram av nämnd	2023
Analys Resultat kommer att publiceras i beslutsstöd i samband med VP-arbetet.								
  Andel äldre som på det hela taget är nöjda med möjligheten att ta del av ledarledd idrott/motion i Stockholm						73 %	Tas fram av nämnd	2023
Analys Resultat kommer att publiceras i beslutsstöd i samband med VP-arbetet.								
  Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	95 %			100 %		95 %	93 %	2023
  Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst				86 %		86 %	86 %	2023
Analys Resultat för brukarundersökningen 2023 meddelas av Socialstyrelsen i oktober.								
  Andelen nöjda omsorgstagare i				80 %		82 %	82 %	2023

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
vård- och omsorgsboende								
Analys								
Resultat för brukarundersökningen 2023 meddelas av Socialstyrelsen i oktober.								
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod				11,18		10	Max 10 personer	2023
Analys								
Resultatet publiceras i samband med VP-arbetet. Uppföljningen av indikatorn innefattar alla omsorgstagare som stadsdelsnämnden har fattat beslut om oavsett regiform.								

Nämndmål: Äldre i Farsta har hög livskvalitet, känner sig trygga och är självbestämmande

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Andelen äldre inom nämndens verksamheter som upplever sig ha inflytande och vara delaktiga i utformandet av sina insatser ökar.
- Andelen äldre inom nämndens verksamheter som känner sig trygga ökar.
- Andelen äldre inom nämndens verksamheter som är nöjda ökar.
- De äldre inom nämndens verksamheter besväras i lägre grad av ensamhet.
- Andelen äldre inom nämndens verksamhet som upplever att sjuksköterskor är tillgängliga på vård- och omsorgsboenden ökar.
- De äldre inom nämndens verksamhet har en god vård i livets slutskede.
- Närståendes erfarenheter av patienters vård i livets slut vid nämndens vård- och omsorgsboenden är goda.
- Andelen äldre inom nämndens verksamheter som är nöjda med mat- och måltidssituationen ökar.
- Andelen boende inom nämndens vård- och omsorgsboenden som är nöjda med de aktiviteter som erbjuds ökar.
- Fler boende på nämndens vård- och omsorgsboenden upplever att möjligheten att komma utomhus är bra
- Äldres delaktighet i utformningen av grönmiljöer ökar

Analys

Nämnden gör bedömningen att nämndmålet uppfylls helt under året. Bedömningen grundar sig på att förväntade resultat och underliggande indikatorer prognostiseras att uppfyllas helt samt att aktiviteterna pågår enligt plan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel nöjda omsorgstagare i hemtjänsten egen regi.				83 %		83 %		2023
Analys								
Resultat för brukarundersökningen 2023 meddelas av Socialstyrelsen i oktober.								
  Andel nöjda omsorgstagare inom	97 %			100 %		96 %		2023

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
dagverksamhet egen regi.								
 ♀ Andel nöjda omsorgstagare på vård- och omsorgsboenden i egen regi.				72 %		80 %		2023
Analys Resultat för brukarundersökningen 2023 meddelas av Socialstyrelsen i oktober.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Digital läkemedelssigenering implementeras på vård- och omsorgsboenden	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Implementeringen är genomförd. En hög signeringsfrekvens finns inom nämndens vård- och omsorgsboenden.			
 Nätverk för dokumentationsombud	2023-01-01	2023-12-31	
 Palliativ vård- och förhållningssätt inom äldreomsorgen	2023-01-01	2023-12-31	
 Språkhöjande insatser inom äldreomsorgen	2023-01-01	2023-12-31	
 Utbildning för mat- och måltidsombud inom äldreomsorgen	2023-01-01	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att alla aktiviteter planerar att genomföras och att alla underliggande indikatorer, med ett undantag, prognostiseras uppfyllas helt. En indikator kommer inte uppfyllas. Indikatorn är ny och målet har satts för högt.

Kultur i stadsdelsområdet och lokala kulturhus

Mötesplats Fagersjö har använts av flera aktörer under perioden. Kulturskolan har haft dramakurser för barn, Fagersjö sångfåglar övar sång och musik, ett jazzband och dansgrupper lånar lokalerna. Flera av dessa medverkar vid Fagersjödagen i september. Fagersjös förskolor har regelbundet besökt Mötesplatsens bibliotek. En romsk syförening har verksamhet fyra dagar i veckan och de har genomfört två utställningar som visat romsk klädkultur genom tiderna. Mötesplatsens stadsdelsmammor och seniorverksamheten har startat ett projekt med Farsta bibliotek, Shared reading, där man läser barnböcker och dikter på svenska tillsammans med nyanlända kvinnor.

Nämndens samarbete med Regionalt cancercentrum (RCC) har fortsatt.

Hälsoinformatörerna sprider kunskap om goda levnadsvanor samt vad man kan göra för att minska risken för cancer. Hälsoinformatörerna har under sommaren medverkat vid flertalet aktiviteter runt om i stadsdelsområdet.

Nämnden har genomfört ett samlat kulturprogram för alla åldrar på åtta av stadsdelsområdets torg. Två av våra torg, David Helldéns torg i Hökarängen och Farstagången i Farsta centrum var dessutom så kallade Sommartorg vilket innebar att trafikkontoret satsade extra på möbler, blommor, belysning och konst. Sammanlagt 68

programpunkter genomfördes i samverkan med det lokala kultur- och föreningslivet. Publiken har varit stor, totalt uppskattningsvis 3300 besökare med en relativt jämn könsfördelning (53 procent tjejer/ kvinnor och 47 procent killar/män). Utvärderingarna visar att programmen var uppskattade med i genomsnitt 8,3 på en tiogradig skala.

Under perioden har ett konstverk på Farstagången invigts. Det är tre färgglada sköldpaddor som fått sin kulör av barnen på tre förskolor i Farsta med hjälp av en konstnär.

Kultur inom nämndens verksamheter

Nämnden har under perioden köpt in och arrangerat kulturprogram inom flera verksamheter. Förskolan har bjudits in till parklekarnas kulturprogram och de program som genomförts på torgen runt om i Farsta. Alla barn i förskolan har upplevt professionella kulturevenemang och teaterföreställningar. Under perioden har bibliotekets samverkan med en förskolenhet fördjupats med ett poesiprojekt. Barnboksbibliotekarier har besökt förskolor och tillsammans med barnen skrivit dikter i kombination med rörelse- och dramaktiviteter. Detta är en del av den Språkstrategi som nämndens verksamheter arbetar utifrån. Totalt sex kulturprojekt och en festival har drivits och arrangerats av ungdomar med handledning av Tubens personal. Festivalen Way out Farsta, som arrangerades för andra året i rad, drog en publik om 600 personer.

För Farstabor med insatser inom äldreomsorg, socialpsykiatri och funktionsnedsättning har allsång, läsecirkel och konserter på boenden och mötesplatser erbjudits. Brukare har också deltagit på konserter och biobesök. Den öppna seniorverksamheten har för första året arrangerat och erbjudit aktiviteter under hela sommaren. Bland annat har aktiviteter som bussresor, konserter, utomhusgympa, frisbeegolf och en utflykt till Gröna Lund genomförts. Inom verksamheten har även "kultur via telefon" genomförts med ett antal seniorer, så som exempelvis sång, diktläsning och nyhetsuppläsning. För att öka tillgängligheten inom nämndens förebyggande öppna seniorverksamhet har flera mobila mötesplatser startats upp inom Farsta stadsdelsområde. Bland annat har promenadgrupper i Tallkrogen och Sköndal genomförts samt bouletävlingar i Sköndal. Nämndens digitala fixare bidrar med stöd för att öka den digitala tillgängligheten och delaktigheten för seniorer. Inom nämndens vård- och omsorgsboenden har fokus under sommarhalvåret främst varit på utevistelse med exempelvis kulturarrangemang i trädgården, grillfester, sittgymnastik och fikastunder utomhus. Verksamheterna har ett etablerat samarbete med kultur i staden, Seniorglädje och Ungomsorg. Ett stort antal ferieungdomar har tagits emot under sommaren vilka bidragit som en extra resurs inom verksamheterna.

Föreningssöd och föreningssamverkan

Genom nämndens idéburna offentliga partnerskap (IOP) med Farsta föreningsråd har nationaldagsfirande samt midsommarfirande anordnats med cirka 3 000 besökare per tillfälle. Syftet har varit att upprätthålla gemensamma traditioner, skapa lokal stolthet, möten och sammanhållning för Farstaborna.

Nämndens IOP med FOC Farsta fotboll har fortsatt fram till skolavslutning med spontanfotboll lördagskvällar. En verksamhet som lockat mer än 100 ungdomar per tillfälle.

Antalet farstaungdomar som deltar i föreningslivet har ökat de senaste två åren.

Idrott och rörelse

BMX-banan i Sköndal har rustats upp och öppnades för användning i juli.

Farsta Sportscamp genomfördes under två veckor i augusti med 868 barn, 16 olika

idrotter och 132 feriearbetande ungdomsledare. Rekord i antal både var det gäller deltagande barn och ungdomsledare. Könsfördelningen har varit jämn och nöjdheten bland barn, föräldrar och ungdomar var också detta år hög.

I nämndens sommarlovsprogram har det erbjudits en mängd idrottsaktiviteter, många i samarbete med lokalt föreningsliv: Sommarbasket, fotboll, drop inaktiviteter för tonårsflickor, bootcamp, skateskola, sportskytte, sommarlovsfiske, capoeira och yoga.

Nämnden har i samverkan med FOC Farsta fotbollsförening bedrivit Fotboll för Farsta varje vardag från 12 juni till sista juli. Med anledning av den uppmärksammade skjutningen i Farsta Centrum fick föreningen möjlighet att öppna sommarverksamheten tidigare än planerat genom utökat stöd från nämnden. Tyvärr märks en ökad otrygghet bland ungdomar och föräldrar vilket har bidragit till att färre ungdomar har deltagit i år jämfört med tidigare somrar. Det har ändå varit i genomsnitt 25-50 ungdomar som deltagit vid varje tillfälle. En liten grupp ungdomar har deltagit i stort sett varje kväll och för dessa har aktiviteten varit viktig.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	86	88 %	85 %	83		85 %	75 %	2023
  Andel barn och ungdomar som deltar i kulturaktiviteter på fritiden	59	52 %	64 %			74 %	77%	2023
Analys								
Indikatorn är ny och målet är för högt ställt. Om man jämför med medborgarundersökningens resultat för liknande frågor angående kultur för barn och unga så hamnar dessa resultat strax över 60%, med andra ord ganska nära denna indikatorns utfall.								
Utfallet är hämtat från skolenkät för barn i årskurs 5 och 8, inte från 2 året i gymnasiet som också finns med i undersökningen. Man kan anta att i de lägre åldersgrupperna så är man inte lika medveten om att man deltar i kulturaktiviteter och vad en kulturaktivitet är för något i jämförelse med de äldre ungdomarna.								
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	78 %	83 %	74 %	72 %		78 %	76 %	2023
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	79 %	78 %	80 %	73 %		78 %	77%	2023
Analys								
Strax över målet								
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	66 %	69 %	63 %	60 %		66 %	66 %	2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med idrottsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur staden kan förbättra och förenkla för föreningslivet i Stockholm med målet att Stockholm ska ha Sveriges bästa föreningsklimat	2023-01-01	2023-12-31	
  Kommunstyrelsen ska tillsammans med exploateringsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholms Hamn AB planera för inrättandet av fler strand- och bryggbad där det är lämpligt och kartlägga möjligheterna att anlägga fler vinterbadplatser med möjlighet till bastubad	2023-01-01	2023-08-31	

Nämndmål: Farstas invånare deltar i ett rikt kultur-, idrotts-, och föreningsliv

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Farstabornas nöjdhet med kulturlivet ökar
- Nöjdheten hos förskolebarn, boende, besökare och brukare med kulturupplevelsena i förvaltningens verksamheter ökar
- Föreningar i Farsta är nöjda med samverkan med förvaltningen
- Farstabornas nöjdhet med möjligheten att spontanidrotta ökar
- Alla barn i den kommunala förskolan får uppleva professionella föreställningar
- Alla femåringar deltar i konst i förskolan i samverkan med Konsthall C
- Alla barn får delta i skapandeprocesser och erbjuds olika uttrycksformer..
- Deltagandet i den öppna seniorverksamheten ökar.
- Äldre som deltar i den öppna seniorverksamheten är nöjda med aktivitetsutbudet.

Analys

Nämnden gör bedömningen att nämndmålet kommer uppfyllas helt under året. Bedömningen grundar sig på att förväntade resultat kommer att uppnås – Farstabornas nöjdhet med kulturlivet ökar, vi har rika kulturupplevelser i våra verksamheter, våra uppföljningar från tidigare år visar att föreningarna är nöjda med vår samverka och prognosen är att det kommer hålla i sig. Alla femåringar kommer erbjudas möjlighet att delta i konst och alla barn får delta i skapandeprocesser och erbjuds olika uttrycksformer. Alla aktiviteter pågår enligt plan. Nämndmålet indikatorer når dock inte upp till satta årsmål, men ökar och ligger nära årsmålen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ Andel Farstabor som är nöjda med kulturlivet i stadsdelen	48 %	53	44	44 %		50 %		2023
Analys Resultatet är bättre i år men når ändå inte målet. Män är mer nöjda än kvinnor.								
◆ Andel Farstabor som är nöjda med möjligheten att spontanidrotta	80 %					81 %		2023
Analys Målet är bara en procentenhet ifrån att uppfyllas								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Gemensam ljusmanifestation genomförs på stadsdelarnas torg på barnkonventionens dag.	2023-01-01	2023-12-05	
▶ Gemensam lunch för att bryta social isolering hos äldre	2023-01-01	2023-12-31	
▶ Mobila öppna träffpunkter för seniorer	2023-01-01	2023-12-31	

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till inriktningsmålet om *Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning*. Utfall för perioden samt prognostiserade utfall för helåret visar att nämnden förväntas nå tre av fyra verksamhetsområdesmål kopplat till aktuellt inriktningsmål. Det är fortsatt en utmaning med måluppfyllelsen avseende ekologiska måltider och livsmedel samt andelen inköpta animalier med krav på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning även om måluppfyllnaden är högre i tertial 2 jämfört med tertial 1. Nämnden jobbar med att analysera resultaten på enhetsnivå för att se vilka åtgärder som kan vidtas för högre måluppfyllnad. Vidare prioriteras utbildningsinsatser till nyckelpersoner och listor med standardvaror.

Samtidigt är det en utmaning att öka andelen ekologiska livsmedel och måltider när en del av upphandlingarna har andra krav baserade på målet sett annorlunda ut i samband med att avtal ingicks. Även det ekonomiska läget för verksamheterna, med hög inflation, påverkar utfallet då det ekologiska produkterna som oftast är dyrare. Nedan beskrivs var och ett av målen närmare, tillsammans med tillhörande nämndmål, indikatorer och aktiviteter. Arbetet med att uppdatera den lokala miljö- och klimathandlingsplanen har genomförts och beslutats av nämnden. Kemikaliehantering och ekologiska livsmedel är två viktiga delar för en giftfri verksamhet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att underliggande nämndmål uppfylls helt, att alla aktiviteter pågår enligt plan och att underliggande indikatorer prognostiseras uppfyllas helt.

I augusti beslutade nämnden om en uppdatering av Farstas lokala miljö- och klimathandlingsplan. Planen har tagits fram genom samverkan med medarbetare från olika avdelningar inom förvaltningen.

Stockholms stads miljöprogram 2020-2023

Här redovisas nämndens arbete som genomförts under tertialen och som bidrar till nämndens mål 2.1 och samtidigt till flera etappmål i miljöprogrammet. Aktuellt etappmål inom parentes.

Som ett led i nämndens klimatanpassning har träd planterats i växtbäddar av biokol för att fördröja dagvatten i parken Västboda. Nämnden har beslutat om genomförande av årets klimatinvesteringsprojekt. Det är en åtgärd för att bättre hantera dagvatten och skyfall på en yta i Hökarängen(3.1).

Deltagande i e-utbildningen Hållbara kontor pågår (4.1). För återbruk och ökad recirkulation har nämnden i första hand använt Stocket när inköp av möbler och inventarier har gjorts. Samtliga verksamheter som har rådighet över sitt matavfall sorterar det i separata kärl (4.2).

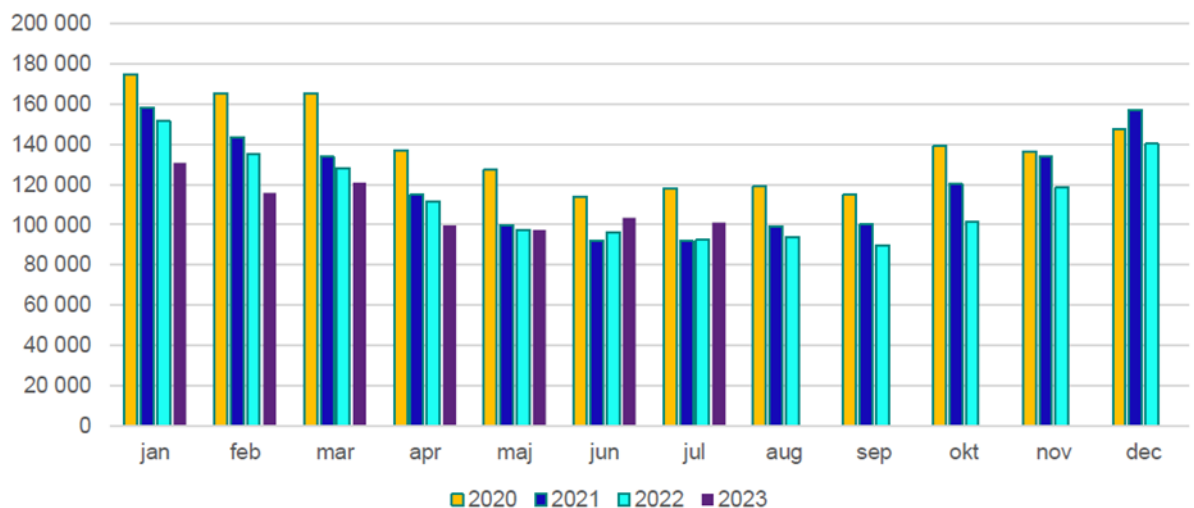
Matsvinnet i verksamheterna har minskat (4.1). Verksamheter som använder sig av måltidsservice har svårare att påverka sitt matsvinn. Närvaron i verksamheterna påverkar till stor del hur mycket matsvinn som dessa verksamheter har, eftersom måltidsservice levererar samma portionsmängd varje dag, något som verksamheter som tillagar egen

mat kan styra över. Vidare utbildning ska ges till kockarna och övrig kökspersonal i syfte att planera och tänka strategisk kring ekologisk och klimatsmart mat. Prognosen är att arbetet ska vara i gång inom samtliga enheter före årets slut (4.2).

Uppföljning av åtgärder för att minska elförbrukningen

Uppdraget att genomföra elbesparande åtgärder utan betydande verksamhetspåverkan och har fortgått. De första åtgärderna var att ta bort portabla radiatorer på förvaltningskontoret men även ute i verksamheterna. På Edö och Postiljonen vård- och omsorgsboende har det lett till åtgärder från fastighetsägaren som installerade mer effektiva fasta radiatorer. Belysningen på förvaltningskontoret har minskats med två timmar per dygn. I aktivitetshuset Tuben har LED-belysning installerats. I två parkleksbyggnader har luftvärmepumpar installerat. I övrigt har verksamheterna försökt vara mer noggranna med att stänga av datorer, släcka lampor, tvätta i lägre temperaturer samt minska användningen av torktumlare. Vissa av dessa mindre åtgärder är svåra att följa upp men elanvändningen totalt sett har minskat i jämförelse med tidigare år. Elanvändningen har dock ökat något under sommaren 2023 jämfört med sommaren 2022. Åtminstone för juli kan det antas bero på relativt kallt väder.

Elförbrukning Farsta stadsdelsförvaltning 2020-2023

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	100 %			100 %		100 %	100 %	2023
  Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,46 kg CO2 per kg livsmedel			1,4 kg CO2 per kg livsmedel		1,6 kg CO2 per kg livsmedel	1,6 kg CO2 per kg livsmedel	2023
  Köpt energi i stadens verksamheter				1,4 GWh		1,8 GWh	1945 GWh	2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholm Stadshus AB och Stockholm Exergi inventera hur mycket biokol som staden har behov av samt ta fram en plan för att etablera en storskalig anläggning för produktion av biokol som ska etableras senast år 2024	2023-01-01	2023-12-31	
  Trafiknämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Vatten och Avfall AB och i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna definiera ansvarsgränser och upprätta rutiner och former för skyfallskommunikation	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: Nämndens verksamheter minskar utsläpp och ökar koldioxidlagring

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Mindre matsvinn och ökad insamling av matavfall
- Minskad klimatpåverkan från livsmedel och måltider i verksamheterna
- Förvaltningens elförbrukning effektiviseras
- Minskad användning av engångsprodukter av plast inom verksamheterna

Analys

Nämnden gör bedömningen att nämndmålet uppfylls helt under året. Bedömningen grundar sig på att förväntade resultat och årsmål prognostiseras att nås samt att alla aktiviteter pågår enligt plan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla förskolpedagoger genomgår/repeterar e-utbildning om hur man säkrar en Kemikaliesmart förskola	2023-01-01	2023-12-31	
 Förskolorna ska arbeta med matstrategi utifrån stadens riktlinjer kring mat, måltider och hållbar utveckling.	2023-01-01	2023-12-05	
 Stadsdelsförvaltningens medarbetare som arbetar med inköp, administration och intern service ska genomgå stadens interna webbutbildning Hållbara kontor	2023-01-01	2023-12-31	
 Säkerställa att förskolornas kökschefer/kockar har kunskap om ekologisk matlagning och koppling till klimatpåverkan och hållbarhet i kost.	2023-01-01	2023-12-05	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att underliggande nämndmål uppfylls helt, att alla aktiviteter pågår enligt plan och att underliggande indikatorer prognostiseras uppfyllas helt. En aktivitet som tilldelats nämnden är försenad men arbetet planerar att genomföras under hösten under ledning av förskolenämnden.

Stockholms stads miljöprogram 2020-2023

Här redovisas nämndens arbete som bidrar till nämndens mål 2.2 och samtidigt till flera etappmål i miljöprogrammet. Aktuellt etappmål inom parentes.

I samband med verksamhetsplanen sökte nämnden både drifts- och investeringsmedel

för flera projekt som stärker den biologiska mångfalden. Totalt fem ansökningar har beviljats och nämnden har påbörjat genomförandet av samtliga:

- Restaurering groddjursdammar (5.2)
- Plantering av blommande träd (5.1)
- Uppsättning av mulmholkar för vedlevande insekter (5.2)
- Stärka eksambanden Magelungen – Drevviken (5.1)
- Betesdjur (5.1)

Projektet med betesdjur är avslutat. En hage uppfördes på Farstanäset där tre kor betade under juli och halva augusti. Bra för den biologiska mångfalden och ett uppskattat inslag bland besökande på Farstanäset. Perioden korna var i hagen blev kortare än planerat vilket berodde på att betet tog slut.

Andelen yta som slås med ängsslåtter har ökat under tertialen. De nya ytorna finns i Larsboda, Hökarängen och Sköndal och innebär en ökning om 1,1 hektar slåtterytor. Målet med ängsslåttern är att på sikt fler blommande arter etablerar sig vilket leder till ökad biologisk mångfald (5.1).

Inom stadsdelsområdet har det under odlings säsongen 2023 varit gemensamhetsodlingar i Gubbängen, Farsta strand, Sköndal, och Svedmyra. Odling har skett i pallkragar, förutom i Svedmyra som har anlagda odlingsytor. Mellan 2 till ett 20-tal personer har varit engagerade i odlings sysslorna på de olika platserna. I Hökarängen finns en föreningsodling i parken Fagerlid. Utöver detta finns ett 15-tal personer som odlar i pallkragar spritt över stadsdelsområdet (5.1). På Postiljonens vård- och omsorgsboende har växter och blommor planteras under sommaren för att bidra till en ökad biologisk mångfald (5.1).

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskydds nämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en strategi för stadens utomhusbelysning som ska innefatta energieffektivisering, smart belysning vid rätt platser, biologisk mångfald, ljusföroreningar och trygghetsaspekten	2023-01-01	2023-12-31	
  Miljö- och hälsoskydds nämnden ska i samarbete med trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, Familjebostäder AB och Stockholmshem AB skapa nya växtbeklädda väggar	2023-01-01	2023-12-31	
  Stadsbyggnadsnämnden ska i samråd med exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskydds nämnden, Bromma stadsdelsnämnd och Farsta stadsdelsnämnd utreda förutsättningarna, med syfte att inrätta naturreservat, i Ålstensskogen/Storskogen och Majroskogen	2023-01-01	2023-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med förskolenämnden, stadsdelsnämnderna och SISAB ta fram en strategi för gröna skol- och förskolegårdar som ska syfta till att byta ut traditionella material, och hårdgjorda ytor mot mer gröna ytor och naturmaterial, samt prioritera plantering av fler träd och buskar på gårdar med höga temperaturer	2023-01-01	2023-08-31	
Analys			
En arbetsgrupp bestående av flera stadsdelsnämnder har formerats och arbetet kommer att påbörjas under hösten.			
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med förskolenämnden, stadsdelsnämnderna och SISAB, med Malmö stad som förebild, ta fram ett koncept för gröna skol- och förskolegårdar med en plan för hur detta kan genomföras på minst 15 skol- eller förskolegårdar under mandatperioden	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: I Farsta ökar den biologiska mångfalden

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- I Farstas grönområden ökar antalet fruktträd, bärbuskar och blommande ängsmarker
- Fler Farstabor får möjlighet att odla i gemensamhetsodlingar

Analys

Nämnden gör bedömningen att nämndmålet kommer uppfyllas helt under året. Bedömningen grundar sig på att förväntade resultat och underliggande indikatorer prognostiseras att uppfyllas helt samt att planerad aktivitet är genomförd och klar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Stadsdelsförvaltningen ska öka den biologiska mångfalden genom att placera ut betande djur, troligtvis på Farstanäset.	2023-01-01	2023-12-05	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att underliggande nämndmål uppnås och att alla aktiviteter planerar att genomföras.

Stockholms stads miljöprogram 2020-2023

Här redovisas nämndens arbete som genomförts under tertialen och som bidrar till nämndens mål 2.3 och samtidigt till flera etappmål i miljöprogrammet. Aktuellt etappmål inom parentes.

Nämnden har påbörjat en innovativ studie för att utveckla bättre beläggningar på parkvägar. Testet görs på en parkväg i Hökarängen och nämnden fattade beslut om genomförande i augusti. I projektet kommer det att testas flera olika typer av marköverbyggnader i syfte att hitta metoder som leder till kostnadseffektiva åtgärder. En student på Sveriges lantbruksuniversitet genomför studien som en del i sitt examensarbete. I förlängningen bidrar detta till vårt uppdrag att upprätthålla god framkomlighet för gång- och cykel (1.1).

Nämnden har under perioden varit delaktig i regionens arbete med utbyggd tunnelbana (FUT). Under utbyggnadstiden påverkas flera invånare framförallt i Hökarängen negativt genom buller och försämrad framkomlighet, men på sikt ska projektet förstärka stadens kapacitet för kollektivtrafik och möjliggöra för invånarna att resa klimatsmart (1.1). Farstas intressen bevakas gällande påverkan på park- och naturmark både under byggtiden och i det längre perspektivet.

Nämnden har inrättat en bilpool med tre av våra återstående bilar. På så sätt används bilarna mer effektivt. Arbete med att införa elektroniska körjournaler i bilarna är genomfört (2.1).

Inom äldreomsorgen samordnas beställningar mellan verksamheternas olika avdelningar för att minska transporterna. Användandet av elsparkcyklar ökar inom enheten Farsta Norra hemtjänst vilket bidrar till ett minskat bilanvändande (1.1).

Nämndmål: Transporter och resor sker hållbart och klimatsmart

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Ökad framkomlighet för fotgängare och cyklister på våra parkvägar
- Minskade utsläpp från resor i tjänsten
- Öka stockholmarnas nöjdhet med snöröjning och sandning
- Ökad upplevd trafiksäkerhet för fotgängare och cyklister
- Miljökrav på arbetsfordon, transporter och leveranser ställs vid upphandling

Analys

Nämnden gör bedömningen att nämndmålet kommer uppfyllas helt under året. Bedömningen grundar sig på att förväntade resultat och att aktiviteterna pågår enligt plan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsförvaltningen ska slutföra inventeringen av parkvägarnas skick.	2023-01-01	2023-12-05	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer

◆ Uppfylls delvis

Analys

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas delvis under året. Bedömningen grundas på utfall av underliggande nämndmål och utfall av indikatorerna. Planerade aktiviteter pågår enligt plan. Måluppfyllelsen avseende ekologiska inköp och livsmedel har ökat jämfört med tertiär rapport 1 efter att frågan adresserats inom nämndens verksamheter. Indikatorn ”andel inköpta animalier med krav på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning i nivå med svensk lagstiftning” är ny för i år och målsättningen är satt något högt.

Stockholms stads miljöprogram 2020-2023

Här redovisas arbete som bidrar till nämndens mål 2.4 och samtidigt till flera etappmål i miljöprogrammet. Aktuellt etappmål inom parentes.

Nämnden har beviljats de medel för God Vattenstatus som nämnden ansökte om i samband med verksamhetsplanen. Det är dels medel för vassklippning, dels medel för att transportera bort bråte och gamla båtar som ligger längs med Magelungens strand. Vassklippning ska utföras i syfte att skapa bättre lekmiljöer för fisk och skapa rekreativa värden (5.4). Bortförelse av bråte längs stränderna syftar till att förhindra att gifter sprids i sjön (7.1). Nämnden samverkar med flera lokala aktörer för att identifiera bråten. Som första steg har misstänkt övergivna båtar lappats under sommaren för att eftersöka deras ägare.

Ett sätt att bidra till målet om giftfria miljöer är att välja inköp av ekologiska livsmedel. Andelen inköp av ekologiska livsmedel har successivt ökat procentuellt under året men når inte upp till målet om 70 procent. Rådande förutsättningar utifrån nuvarande inflation påverkar beställningen av varor då ekologiska varor ofta är lite dyrare. Det finns stora skillnader mellan verksamheter som behöver analyseras och följas upp för att säkerställa en ökad måluppfyllelse. Utbildning och listor med standardvaror genomförs och implementeras löpande. Till och med augustimånad var de ekologiska inköpen 65 procent (7.1 och 5.1). Nämndens inköp av animaliska livsmedel med svenskt ursprung uppgår till 84,76 procent (7.1). Nämnden har genomfört en ny inventeringsomgång och

sett till att rutin finns framtagen inom förskoleverksamheten för att säkra uppfyllelse av kemicalicentrums vägledning. Det har fått till följd att en del nyinköp av giftfritt material har genomförts och återbruksmaterial har ökat.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system				100 %		100 %	100 %	2023
  Andel inköpta animalier med krav på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning i nivå med svensk lagstiftning	84,76					88	88 %	2023
Analys 84,76% av förvaltningens totala inköp av inköpta animaliska livsmedel har svenskt ursprung. Upphandlade avtal används. Information rörande att i högst möjliga mån välja animalier med svenskt ursprung kommer att skickas ut till stadsdelens rekvisiter för att öka inköpt andel.								
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	65,16 %			57,34 %		70 %	70 %	2023
Analys Andelen ekologiska måltider och livsmedel är marginellt högre jämfört med 2022. Nuvarande ackumulerad ekologisk andel för nämnden är 65 procent och bedöms inte nå årsmålet på totalen. Månatliga uppdateringar skickas ut till enheterna för att uppmärksamma de som inte når upp till målet.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Trafiknämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och Stockholm Hamn AB samordna implementeringen av lagändringar gällande nedskräpningsavgifter och producentansvar för tobaksvaror	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: Farsta har en ren och giftfri miljö som främjar hälsa

 Uppfylls delvis

Förväntat resultat

- Andelen ekologiska livsmedel ökar
- Andelen godkända badvattenprover ska öka
- Förvaltningens anläggningsentreprenörer använder Byggvarubedömningen (BVB) eller jämförliga system
- Förekomsten av kemikalier som innehåller utfasnings- och riskminskningsämnen i våra verksamheter minskar

- Förskolorna säkerställer arbetet utifrån kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola
- Alla medarbetare och ledning inom förskola har genomgått kemikaliecentrums vägledning

Analys

Nämnden gör bedömningen att nämndmålet kommer att uppfyllas delvis under året. Bedömningen grundar sig på utfallet i relation till förväntade resultat. Planerade aktiviteter pågår enligt plan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolan arbetar in återbruk och återvinning som en del av förskolans verksamhet	2023-01-01	2023-12-05	
 Förskolans medarbetare och ledning går igenom kemikaliecentrums vägledning	2023-01-01	2023-12-05	
 Stadsdelsförvaltningen ska säkerställa att medarbetare som arbetar med inköp av livsmedel kan hantera så kallade standardiserade inköpslistor för ekologiska basvaror.	2023-01-01	2023-12-05	

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bidrar till inriktningsmålet om *Ett Stockholm med stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla*. Utfall för perioden samt prognostiserade utfall för helåret visar att nämnden uppfyller 4 av 7 verksamhetsområdesmål kopplat till inriktningsmålet. Den samlade bedömningen är att nämnden når upp till aktuellt inriktningsmål. Detta baserat på förväntat resultat inom respektive verksamhetsområdet samt att det i de fall när målet för verksamhetsområdet inte nås så är ligger prognosen nära förväntade resultat. Nedan beskrivs vart och ett av målen närmare, tillsammans med tillhörande nämndmål, indikatorer och aktiviteter.

Det ekonomiska utfallet visar på ett litet underskott efter resultatöverföringar. Åtgärder har vidtagits under året vid avvikelser och målet för att nå en budget i balans. Ett löpande arbete inom berörda verksamheter med utmaningar för budgethållning har pågått under året. Åtgärdsplaner har tagits fram. Nämnden ser möjligheter att nå en budget i balans till årsbokslutet men tar hänsyn till osäkerhetsfaktorer främst vad gäller inflationens medföljande kostnadstryck, följd effekter utav Trefas med ökade kostnader inom Individ och familjeomsorg samt ökade lokalkostnader inom främst förskola.

Nämnden skriver upp målet för antalet feriearbetare under året från 635 till 785 stycken. Arbetet med implementering av näringslivspolicyn fortsätter och det finns en bra samverkan med det lokala näringslivet. Under perioden har nämnden påbörjat en utredning för att utföra parkskötsel i egen regi samt återkommunalisera Sköndals grupp bostäder.

Andelen hushåll med ekonomiskt bistånd ligger långt under årsmålet. Andelen vuxna invånare med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd och barn i hushåll med ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen fortsätter att minska. Nämnden har ett fortsatt bra vräkningsarbete med hög måluppfyllnad. Utbyggnaden av nya förskolelokaler gör att antalet förskoleplatser matchar behovet och under perioden har

flera verksamheter flyttat in i nya lokaler.

Prognosen är att målet om andelen med tillsvidareanställningar uppfylls helt. Däremot visar resultatet från medarbetarenkäten att målet om aktivt medarbetarindex inte nås. Förändringen från tidigare år är liten men åtgärder är planerade och arbetet ska följas upp under året. Under året har kontinuitetsplaner tagits fram inom alla nämndens verksamheter och det har varit ett stort fokus på nämndens förebyggande trygghetsarbete. Bland annat genom föräldrastödsprogram, trygghetsinvesteringar, lokal samverkansöverenskommelse med lokalpolisen och utbildningsförvaltningen, platssamverkan samt fortsatta insatser inom projektet Trefas.

Arbetet med den beslutade handlingsplanen för barnrättsperspektivet fortlöper, likaså implementeringen av programmet för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Arbetet med medborgarbudget har avslutats och efter dialog med barn pågår upprustningen av lekparken Fagerlid. Nämndens innovationsarbete har fokuserat på att innovera medborgardialogen i syfte att få bättre förståelse för stockholmarnas fokus.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

◆ Uppfylls delvis

Analys

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål uppfylls delvis. Bedömningen grundas på att kommunfullmäktiges indikatorer samt det underliggande nämndmålet ej prognostiseras att uppfyllas fullt ut vid tertialbokslut 2. Åtgärder har vidtagits under året vid avvikelser och målet för att nå en budget i balans. Ett löpande arbete inom berörda verksamheter med utmaningar för budgethållning har pågått under året. Åtgärdsplaner har tagits fram. Nämnden ser möjligheter att nå en budget i balans till årsbokslutet men tar hänsyn till osäkerhetsfaktorer främst vad gäller inflationens medföljande kostnadstryck, följd effekter utav Trefas med ökade kostnader inom Individ och familjeomsorg samt ökade lokalkostnader inom främst förskola. I tertialbokslut 2 har budgetjusteringar sökts vilka är viktiga för att närma sig en budget i balans.

Före resultatöverföring prognostiseras ett underskott om 12,9 miljoner kronor före resultatöverföring och ett underskott om 0,8 miljoner kronor efter resultatöverföring.

Större underskott prognostiseras inom verksamhetsområde Individ- och familjeomsorg Barn och unga, Funktionsnedsättning samt Barn, kultur och fritid.

Resultatenheterna prognostiserar underskott och beräknar att föra 12,1 miljoner kronor från

resultatfonderna. Underskotten för resultatenheterna beror i huvudsak på för höga personalkostnader i förhållande till barnintäkter inom förskola.

För investeringar prognostiseras ingen avvikelse mot budget.

Prognosen bygger på ett periodiserat utfall till och med augusti 2023, prognos för kostnader

och intäkter för resten av året samt prognos för årets budgetjusteringar och prestationsförändringar.

Farsta stadsdelsnämnd har sedan budgettilldelningen 2023 lyft utmaningar med att hålla en budget i balans. Det beror dels på omvärldsläge med ett ökat kostnadstryck till följd utav pågående inflation dels stora kostnadsökningar till följd utav Trefas och många

mycket kostsamma placeringar inom Individ och familjeomsorg barn och unga. En annan utmaning som lyfts är en kraftig kostnadsökning för nya förskolelokaler 2023 jämfört med ursprungliga offertkostnader i samband med att nämnden fattat genomförandebeslut av aktuella förskolor. Utöver ovan har Farsta stadsdelsnämnd även under året jobbat aktivt med att anpassa verksamhetskostnader utifrån årets lägre budgettilldelning till för äldre inom äldreomsorgen samt en lägre socioekonomisk tilldelning vilket främst gett minskade marginaler för främst förskolans budget. De ökade kostnaderna till följd av den höga inflationen ger mindre marginaler att hantera rent verksamhetsknutna kostnadsökningar inom kärnverksamheter.

Egen regi

En utredning för undersöka förutsättningarna att utföra parkskötsel i egen regi har påbörjats Uppdraget har avgränsats till att enbart gälla parkskötsel, inte vinterväghållning, arboristtjänster, plaskdammsunderhåll med mera.

Nämnden planerar även för återtagande av Sköndals gruppbestäder i egen regi under våren 2024.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %			98,9 %		100 %	100 %	Tertial 2 2023
Analys								
Farsta stadsdelsnämnd har sedan budgettilldelningen 2023 lyft utmaningar med att hålla en budget i balans. Detta beror dels på omvärldsläge med ett ökat kostnadstryck till följd utav pågående inflation dels stora kostnadsökningar till följd utav Trefas och många mycket kostsamma placeringar inom Individ och familjeomsorg barn och unga. En annan utmaning som påtalat är mycket högre lokalkostnader gällande främst tre nya förskolor 2023. Utöver ovan har Farsta stadsdelsnämnd även under året jobbat aktivt med att anpassa verksamhetskostnader utifrån årets lägre budgettilldelning för äldre äldre inom äldreomsorgen samt en lägre socioekonomisk tilldelning vilket främst gett minskade marginaler för förskolans budget. Ett löpande arbete inom berörda verksamheter med utmaningar för budgethållning har pågått under året. Åtgärdsplaner har tagits fram.								
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	101,4 %			98,5 %		100 %	100 %	Tertial 2 2023
Analys								
Farsta stadsdelsnämnd har sedan budgettilldelningen 2023 lyft utmaningar med att hålla en budget i balans. Detta beror dels på omvärldsläge med ett ökat kostnadstryck till följd utav pågående inflation dels stora kostnadsökningar till följd utav Trefas och många mycket kostsamma placeringar inom Individ och familjeomsorg barn och unga. En annan utmaning som påtalat är mycket högre lokalkostnader gällande främst tre nya förskolor 2023. Utöver ovan har Farsta stadsdelsnämnd även under året jobbat aktivt med att anpassa verksamhetskostnader utifrån årets lägre budgettilldelning för äldre äldre inom äldreomsorgen samt en lägre socioekonomisk tilldelning vilket främst gett minskade marginaler för förskolans budget. Ett löpande arbete inom berörda verksamheter med utmaningar för budgethållning har pågått under året. Åtgärdsplaner har tagits fram.								
  Nämndens prognossäkerhet T2				-1 %		+/-1 %	+/- 1 %	2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna upphandla och införa ett gemensamt digitalt system för handläggning av stadsdelsnämndernas föreningsbidrag	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: Nämndens verksamheter bedrivs hållbart och långsiktigt inom givna ekonomiska ramar.

 Uppfylls delvis

Förväntat resultat

- Förvaltningen uppvisar en budget i balans.
- Prognossäkerheten är god.
- Avtalstroheten ökar
- Stadsdelsnämndens budgetföljsamhet uppgår till 100 procent efter resultatöverföringar.
- Stadsdelsnämndens prognossäkerhet avviker med max +/- 1 procent mellan tertialrapport 2 och bokslut
- Det socioekonomiska tilläggsbeloppet förstärker förskolans kompensatoriska uppdrag

Analys

Nämnden gör bedömningen att nämndmålet kommer att uppfyllas delvis under året. Åtgärder har vidtagits under året vid avvikelser för att nå en budget i balans.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Digital läkemedelssignering implementeras på vård- och omsorgsboenden	2023-01-01	2023-12-31	
Analys			
Implementeringen är genomförd. En hög signeringsfrekvens finns inom nämndens vård- och omsorgsboenden.			
▶ Etablera organisation för stadsdelens arbete med innovation	2023-01-01	2023-12-02	
▶ Etablera strukturer och organisation för förvaltning av IT-stöd och -tjänster.	2023-01-01	2023-12-02	
▶ Genomföra undersökning av medarbetares användning och upplevelse av digitala verktyg, samt identifiera behov av stöd och digital utveckling.	2023-01-01	2023-12-02	
▶ Nämndens verksamheter ska genomföra aktiviteter för implementering av Kvalitetsprogrammet	2023-01-01	2023-12-05	
▶ Uppföljning av den socioekonomiska resursfördelningen för att förstärka förskolans kompensatoriska uppdrag	2023-01-01	2023-12-05	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att underliggande nämndmål uppnås, att alla aktiviteter planerar att genomföras och att underliggande indikatorer för verksamhetsområdet prognostiseras uppnås helt. Flera indikatorer saknar utfall och kommer redovisas i verksamhetsberättelsen.

Hushåll med ekonomiskt bistånd

Andelen hushåll med ekonomiskt bistånd ligger på 1,32 procent vilket är långt under årsmålet på 1,8 procent. Andel vuxna invånare med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare uppgår till 1,18 procent och fortsätter att minska. Även andelen barn i hushåll med ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen har fortsatt minska och ligger på 1,6 procent vilket är långt under årsmålet på 2,4 procent.

Praktikplatser och feriejobb

Under perioden har 52 stycken högskole- och universitetsstudenter tillhandahållit praktikplats samt plats för verksamhetsförlagd utbildning. Majoriteten har varit inom förskolan och socialtjänsten men även äldreomsorgen och stadsutveckling har tagit emot

studenter.

Stadens samverkan med lärosätena och övriga externa aktörer bidrar till kompetensutveckling som används för att öka kunskaperna hos medarbetarna och bidrar till att skapa olika vägar för en hållbar yrkes- och arbetskarriär samt en verksamhet som vilar på vetenskaplig grund.

Nämnden har hittills anställt 631 ungdomar för feriejobb under sommaren. Årsmålet för året höjdes under sommaren och nämnden gör en särskild satsning till höst och jullov för att nå målet på 785 anställda ferieungdomar.

Näringslivsfrämjande arbete

Nämndens näringslivsarbete utgår ifrån de tre av fyra fokusområden i Stockholms stads näringslivsplan som berör stadsdelsnämnden.

1. Stimulera tillväxt och företagsamhet.

Nämnden har regelbunden kontakt med stadsdelsområdets tre företagareföreningar i Sköndal, Hökarängen och Larsboda. Under perioden har det funnits samarbete med Hökarängens företagareförening för att aktivera torget. Aktuella frågor för företagareföreningen i Larsboda verksamhetsområde är planeringen av bostäder i området samt trafiksituationen. Under perioden maj till augusti har nämnden genomfört Torgsommar, det vill säga kulturaktiviteter i form av dans, musik och uppträdanden vid Farsta centrum, Tallkrogens centrum, Gubbängens centrum, Hökarängens centrum och Sköndals centrum. Syftet är att erbjuda kulturaktiviteter som ger ökad trygghet, ökad attraktivitet för platsen och ett ökat kundunderlag. Sammantaget har 60 kulturaktiviteter genomförts under perioden.

2. Förbättra service, tillgänglighet och myndighetsutövning.

Nämnden försöker bidra till att kontakterna med staden ska vara smidiga, effektiva och professionella. Under perioden har ideella verksamheter fått stöd. En förening som planerar loppmarknad har lotsats rätt för tillstånd. Ett ideella initiativ, som planerar en festival i Farsta centrum, har fått stöd i sitt arbete.

3. Attraktivare miljöer och bättre framkomlighet.

Rondering har genomförts av ferieungdomar i verksamhetsområden och lokala centrum. Skräp, klotter, trasig belysning, trasiga vägskyltar har rapporterats och felanmälts. Ferieungdomar har också genomfört extrastädning vid lokala centrum. I juni inspekterades angörande gång- och cykelvägar till Larsboda verksamhetsområde, samt genomfört fyra företagsbesök med frågor om hur området upplevs gällande rent, snyggt och tryggt. Sammantaget är de svarande företagen mycket nöjda med sin lokalisering men önskar tillgång till laddstationer för el-fordon. Frågan har lämnats vidare till trafikkontoret.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	1,6 %			1,8 %	2,4 %	2,4 %	2,7 %	Tertial 2 2023
   Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	1,32 %	1,62 %	1,52 %	1,43 %	1,8 %	1,8 %	1,5 %	Tertial 2 2023
  Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna				75 %		61 %	Tas fram av nämnd	2023

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
de fått från socialtjänsten (ekonomiskt bistånd)								
Analys Resultat redovisas från socialförvaltningen i beslutsstöd till VB.								
  Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,18 %	1,2 %	1,17 %	1,27 %	1,3 %	1,3 %	1,0 %	Tertial 2 2023
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	631			681	785	785 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2023
Analys På uppmaning från kommunstyrelsen har årsmålet för antal ungdomar som fått feriejobb höjts från 615 till 785 under perioden.								
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb				30	25	25 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2023
Analys Arbetsmarknadsförvaltningen håller i statistiken kring indikatorn och inför T2 har de inte kunna återkoppla de senaste uppgifterna pga byte av system. Uppgiften kommer att uppdateras till verksamhetsberättelsen.								
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	52 st			101 st	80 st	50 st	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2023
  Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	631 st	309 st	322 st	640 st	785	785 st	11 000	Tertial 2 2023
Analys På uppmaning från kommunstyrelsen har årsmålet för antal ungdomar som fått feriejobb höjts från 615 till 785 under perioden.								

Nämndmål: Farstas invånare har jobb och kan försörja sig själva

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Andel invånare i behov av ekonomiskt bistånd minskar.
- Andel invånare med långvarigt ekonomiskt bistånd minskar.
- Andel barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd minskar.
- Företagarna i Farsta har ökad nöjdhet i kontakt med förvaltningen
- Företagarna i Farsta har ökad nöjdhet med utemiljön i lokala centrum och företagsområden.
- Förvaltningen samarbetar med högskolor och universitet
- Ökat antal feriejobb.

Analys

Nämnden gör bedömningen att nämndmålet kommer uppfyllas helt under året. Bedömningen grundar sig på att förväntade resultat och underliggande indikatorer prognostiseras att uppfyllas helt. Indikatorn om stockholmstentorer prognostiseras

uppfyllas delvis men en ny kampanj planeras under hösten.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal anställningar i Farsta				16 068		14 500		2023
Analys Följs upp vid årsslut								
 Antal Stockholmsmentorer	16					20 st		2023
Analys Under våren matchades 12 mentorer med adepter. Därefter har tre stycken valt att hoppa av. Förvaltningen rekryterar adepter som vill bli Stockholmsmentorer genom projektet NYFEIS - Nyanlända föräldrars etablering och inkludering i Sverige. Under hösten kommer en informationskampanj genomföras för att hitta fler Stockholmsmentorer.								

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att underliggande nämndmål uppnås, att alla aktiviteter pågår enligt plan och att underliggande indikatorer prognostiseras uppfyllas helt.

Ett växande Farsta

Detaljplan för kvarteret Drevern vid gamla Tyresövägen i norra Sköndal var på samråd tidigare i år. I området planeras för cirka 450 bostäder, parkeringsgarage, handel, lokaler för centrumändamål och en förskola. Nämnden påpekade att delar av förslagets bebyggelse behöver omstuderas för att spara två värdefulla ekar. Samrådet är genomfört och förslaget kommer att revideras. Hänsyn kommer att tas till bevarandet av ekarna och flera andra synpunkter från nämnden.

Under perioden har nämnden lämnat samrådsyttrande över ny detaljplan för område vid Farstarondellen i Farsta strand. I området planeras för cirka 300 bostäder, LSS-bostäder, verksamheter, en mindre park och en omvandling av trafikkarusellen. En negativ konsekvens som förslaget medför är att stora naturvärden och ekologiska funktioner påverkas vilket nämnden har påpekat.

Befintligt ekonomiskt läge innebär att många bostadsbyggen försenas vilket också påverkar takten på utbyggnad av förskolor och andra verksamhetslokaler.

Förskolan i ett växande Farsta

Förskolan i Farsta byggs ut i takt med bostadsbyggandet och antalet förskoleplatser täcker behoven. Nämnden samverkar med SISAB, stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret och byggbolag som har fått markanvisning i Farsta kring planering av flera nya förskolor i samband med nybyggnation. Samverkan med SISAB sker även kring planering av rivning av flera äldre förskolor för att ersättas med större som motsvarar dagens krav på förskolelokaler.

I det nya området Perstorp har två nya förskolor öppnats och utökats till totalt tio avdelningar. Den gamla förskolan Ekebergabacken har i januari återöppnats i nya lokaler och har sex avdelningar. Barnen har under byggnationstiden varit evakuerade till en paviljong på Sköndalskolans gård och den lokalen är uppsagd. Förskolan Tallhöjden

öppnades upp i augusti och har fyra avdelningar. Denna förskola ligger i bottenvåningen av ett hyreshus. Området Perstorp är fortfarande inte färdigställt och byggnationen av nya bostäderna planeras att starta under hösten. Detta innebär att förskolan Tallhöjden succesivt kommer fyllas på med fler barn när de nya bostäderna blir färdigställda.

Tallkrogen har i augusti öppnat upp en nybyggd förskola med åtta avdelning som ersätter en tidigare förskola, Regnbågen. Förskolan Bullerbyn med sex avdelningar flyttar över till den nya förskolan och deras lokaler som inryms i Tallkrogens skola kommer att återlämnas till utbildningsnämnden.

Vid Sunneplan i centrala Farsta öppnades i augusti förskolan Stallet med åtta avdelningar. Två förskolors verksamhet kommer att flytta över dit, Sunnan och Samsö. Sunnan och Samsös lokaler är tänkta att under en period användas för evakuering av andra förskolors verksamhet i samband med renovering alternativt nybyggnation.

Förvaltningen arbetar med att säkerställa och uppfylla kraven i den nya lagstiftning som syftar till att öka inskrivningsgraden på förskolan. I mars 2023 genomfördes en utredning om antalet barn i åldern 3-5 år i Farsta som inte är inskrivna i förskolan. Utredningen visade att totalt 84 stycken, varav drygt 30 procent bor i Centrala Farsta och 23 procent i Farsta strand. En avvikelse är att hela 32 procent av familjerna har tidigare haft förskoleplats i Farsta. Vid vidare utredning visar det att dessa familjer sannolikt är utflyttade trots att de är mantalsskrivna i stadsdelsområdet.

De vårdnadshavare som har barn i förskoleålder och ännu inte finns inskrivna på förskola eller står i kö till förskola, har fått erbjudande om plats i allmän förskola och information från förvaltningen om förskolans syfte och barns rätt till förskola. Reservation av plats i förskolan sker från det år barnet fyller tre år i enlighet med rådande lagstiftning. De som tackar nej kommer kontaktas av förvaltningen för att få information och för att säkerställa att barnet bor kvar i Farsta. Det är också ett sätt för nämnden att få kunskap om varför de väljer att avstå förskola.

Vräkningsförebyggande arbete

Det vräkningsförebyggande arbetet löper på med mycket hög måluppfyllelse. I princip samtliga avhysningar, långt över årsmålet, har kunnat avvärjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från hyresvärden. Nämndens äldrekuratorer har under tertialen hanterat ett flertal vräkningsförebyggande individärenden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel avhysningar som kunnat avvärjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från hyresvärden	97,03 %				80 %	80 %	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2023
   Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader	66,67			50	50	50 %	Tas fram av nämnd	2023
  Antal barnfamiljer som beviljats en akutboendelösning på hotell/vandrarhem	7			14		20	Tas fram av nämnd	2023
   Antal vräkningar som berör barn	0			0	0	0	Tas fram av nämnd	2023

Nämndmål: Behov av bostäder och lokaler möts genom hållbar stadsutveckling

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Äldre får stöd från förvaltningen i att behålla sitt boende.
- Antalet förskoleplatser täcker behoven
- Inga barnfamiljer blir vräkta
- Nyanlända som har ett tillfälligt boende, exempelvis inom SHIS får i ett tidigt skede det stöd och den hjälp de behöver för att kunna ta sig vidare till en varaktig boendelösning.

Analys

Nämnden gör bedömningen att nämndmålet kommer uppfyllas helt under året. Bedömningen grundar sig på att förväntade resultat och prognostiserat utfall på underliggande indikatorer samt att aktiviteterna pågår enligt plan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Stadsdelsförvaltningen ska implementera Stockholms stads program för att motverka hemlöshet 2020 - 2025.	2023-01-01	2023-12-31	
● Ta fram rutiner för planeringsprocessen renovering och nybyggnation av förskolor	2023-01-01	2023-12-05	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

◆ Uppfylls delvis

Analys

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppfyllas delvis under året. Bedömningen grundas på att planerade aktiviteter pågår enligt plan och prognosen att underliggande indikatorer, med ett undantag, uppfylls helt. Aktivt medskapandeindex uppfylls delvis men där har åtgärder vidtagits under perioden.

Aktivt medskapandeindex

Resultatet av Aktivt medskapandeindex (AMI) i medarbetarenkäten visade att det uppsatta årsmålet inte uppnåddes. Cheferna har tillsammans med sina medarbetare analyserat resultaten och utarbetat handlingsplaner i syfte att vidmakthålla styrkor och ta sig an utvecklingsområden som på sikt kan bidra till att höja den totala AMI.

Av medarbetarenkäten framgår att 72 procent av medarbetarna upplever att chef uppmuntrar och stödjer initiativ och nytänkande medan endast 58 procent upplever att chef och medarbetare har en regelbunden dialog om arbetssituationen. Under hösten kommer chefernas organisatoriska förutsättningar adresseras och en plan för en hållbar chefsstruktur tas fram i enlighet med den föreslagna riktlinjen för chefer i staden.

Tillsvidareanställningar

Prognosen är att nämnden kommer att uppnå kommunfullmäktiges uppsatta årsmål för andelen tillsvidareanställda på heltid. Utifrån uppdraget att säkerställa tillgång till vikarier samt kontinuitet för medarbetare har pedagogiska förstärkningsteam,

vikariepooler med tillsvidareanställda medarbetare, införts i liten skala inom förskolan. Inför kommande verksamhetsår kommer modellen att följas upp och utvärderas.

Sjukfrånvaro och friskfaktorer

Prognosen för sjukfrånvaron är att nämndens årsmål för total sjukfrånvaro kommer att uppnås men att insatser sannolikt behöver vidtas för att uppnå det uppsatta årsmålet för korttidsjukfrånvaro. Kvinnors sjukfrånvaro är fortfarande högre än mäns.

Samtliga samverkansgrupper och tillika skyddskommittéer har fått en kortare utbildning i systematiskt arbetsmiljöarbete och friskfaktorer. Förvaltningens chefer kommer under hösten att erbjudas ytterligare kompetenshöjande insatser för att stärka friskfaktorer tillsammans med medarbetarna i samtliga verksamheter. Avdelningen förskola har inlett framtagandet av en gemensam handlingsplan för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare. Den ska integreras i nämndens kompetensförsörjningsplan. Äldreomsorgens enheter har beviljats medel för att främja ett hållbart arbetsliv.

Kompetensförsörjning

Under hösten inleds arbetet med att revidera och utveckla kompetensförsörjningsplanen. En kompetenskartläggning har genomförts inom äldreomsorgen och förvaltningen kommer att delta i arbetsmarknadsnämndens utbildningsprojekt "Kompetensutveckling inom äldreomsorgen", som finansieras av Europeiska socialfonden. Projektet syftar till att ta fram en arbetsnära och flexibel utbildningsmodell som möter de behov som medarbetarna har av utbildning. Därutöver har flera medarbetare inom äldreomsorgen utbildats genom Äldreomsorgslyftet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	78			79		80	83	2023
Analys								
Uppsatta årsmålet för aktivt medskapandeindex (AMI) uppfylls delvis. Cheferna har tillsammans med medarbetarna analyserat resultaten och utarbetat handlingsplaner i syfte att vidmakthålla styrkor och ta sig an utvecklingsområden som kan bidra till att höja förvaltningens totala AMI.								
  Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom vård, omsorg och pedagogiska verksamheter	7,5 %					9 %	Tas fram av nämnd	2023
  Sjukfrånvaro 	7,8 %	4,8 %	8,4 %	8 %	7,5 %	7,5 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2023
  Sjukfrånvaro dag 1-14 	3,2 %	2,6 %	3,3 %	3,6 %	2,7 %	2,7 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Förskolenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med kommunstyrelsen ta fram en samlad strategi för kompetensförsörjning inom förskolan i Stockholms stad	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: Medarbetarna i Farsta har goda förutsättningar att göra ett bra jobb

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

- AMI ökar
- Chefstätheten ökar
- Andelen tillsvidareanställda på heltid ökar
- Kunskapen om friskfaktorer i respektive verksamhet ökar
- Medarbetare upplever att chef och medarbetare har en regelbunden dialog om arbetssituationen
- Medarbetare upplever att chef uppmuntrar och stödjer initiativ och nytänkande

Analys

Nämnden gör bedömningen att nämndmålet kommer uppfyllas delvis under året. Bedömningen grundar sig på att förväntade resultat och årsmål prognostiseras uppfyllas delvis. Flera åtgärder och handlingsplaner har vidtagit med anledning av utfallet av AMI. Planerade aktiviteter pågår enligt plan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Förvaltningen ska utveckla vikariepooler på förskolenhetsnivå	2023-01-10	2023-12-31	
▶ Genomföra digitala utbildningsinsatser för att förebygga hot och våld.	2023-01-01	2023-12-31	
▶ Genomföra och följa upp utbildning i aktivt medarbetarskap	2023-01-01	2023-12-31	
▶ Handlingsplan för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare ska revideras.	2023-01-01	2023-12-31	
▶ Identifiering av utbildningsbehov kopplat till förändrade kompetenskrav inom äldreomsorgen	2023-01-01	2023-12-31	
▶ Intensifiera arbetet med att minska andelen timavlönade, visstidsanställda och deltidsanställda inom förvaltningen.	2023-01-01	2023-12-31	
▶ Stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet genom stöd och utbildning samt utveckling av friskfaktorer.	2023-01-01	2023-12-31	
▶ Stärka medarbetardialogen och utveckla samverkan.	2023-01-01	2023-12-31	
▶ Ta fram en plan för en hållbar chefsstruktur och fortsatt satsning på ledarskap utifrån stadens chefsprofil.	2023-01-01	2023-12-31	
▶ Utveckla den strategiska kompetensförsörjningen inom förvaltningen.	2023-01-01	2023-12-31	
▶ Utveckla Förskolans Handlingsplan för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare.	2023-01-10	2023-12-05	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att underliggande nämndmål uppfylls helt, att alla aktiviteter planerar att genomföras och att indikatorer för verksamhetsområdet prognostiseras uppfyllas helt. Vad gäller utbildning i dataskydd och informationssäkerhet så pågår ett löpande arbete med att få nämndens medarbetare att gå utbildningen och prognosen är att målet kommer nås vid årets slut.

Beredskapsarbete, risk- och sårbarhetsanalys samt kontinuitetsplaner

För att minska sannolikheten för att oönskade händelser ska inträffa i nämndens verksamheter och för att minimera konsekvenserna om de ändå inträffar, har uppdatering av kontinuitetsplaner genomförts under året. Verksamheterna har aktuella beredskapsplaner samt en lagerhållning enligt gällande anvisningar. Rutiner arbetats fram för förebyggande arbete och vägledning för hur medarbetare ska möta akuta händelser som leder till begränsningar av den ordinarie verksamheten.

Vidare har stadsdelsnämnden tagit fram rutin med plan för inrymning inom förskolan. Denna rutin behöver vidare implementeras och anpassas för nämndens verksamheter för att säkerställa god krisberedskap och etablerat säkerhetsarbete i nämndens verksamheter.

Inom ramen för risk- och sårbarhetsårbarhetsarbetet, RSA har också ett flertal konkreta insatser vidtagits. Bland annat förberedelser för att hantera längre värmeböljor, upparbetat rutiner kring hot och våld gentemot medarbetare, erfarenhetsåterföring i samband med kriser under perioden samt beredskapshöjande åtgärder för att lagra mat inom förskola och äldreomsorg i förebyggande syfte vid extremväder genomförts.

Informationssäkerhet och dataskydd

Arbetet med att utbilda i dataskydd och informationssäkerhet pågår och en många medarbetare har genomgått utbildningen under året. Chefer påminner återkommande de medarbetare som inte genomgått utbildningen. Bedömningen är att målet kommer nås innan året är slut. Parallellt med den obligatoriska e-utbildningen i dataskydd och informationssäkerhet så har samtliga chefer inom Farsta stadsdelsförvaltning genomgått en fördjupad utbildning i de aktuella frågorna. Ett nätverk för dataskydd och informationssäkerhet har startat under perioden och där alla förvaltningens enheter finns representerade. De har fått fördjupas utbildning i frågorna och kommer bli ett tillskott i det arbete som planeras framåt.

I maj 2023 antogs lokala anvisningar för informationssäkerhet i Farsta stadsdelsnämnds verksamheter. Under hösten ska arbetet implementeras bredare.

Rådighet och uppföljningar av leverantörer

En upphandlingssamordnare har tillsatts under året vilket inneburit ökat fokus och möjlighet att bygga kompetens i frågorna och stävja eventuellt fusk. Nämnden genomför alltid en seriositetskontroll inför tecknande av avtal och i samband med att avtalen följs upp. Det innebär att leverantörens ekonomi kollas, om de bedöms kreditvärda och om leverantören betalar skatter och avgifter – om de är registrerade som arbetsgivare och om de betalar sina arbetsgivaravgifter. När så bedöms befogat genomförs en fördjupad analys och kontroll av avtalsparten.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elektroniska inköp	50 %					50 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2023
  Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	100 %			100 %		80 %	80 %	2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Förskolenämnden ska, i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med kommunstyrelsen, planera för att stadens förskolor	2023-01-01	2023-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
beredskapslagrar i egen regi för att klara ett grundläggande måltidsbehov för samtliga förskolebarn och personal under flera dygn			
  Nämnder och bolagsstyrelser ska säkerställa att det finns resurser och kompetens tillgängliga i den utsträckning som krävs för att möta den kraftigt ökande ambitionshöjningen i arbetet med att utveckla en sammanhållen beredskap för framtida kriser och civilt försvar, både i den egna verksamheten och inom ramen för en stadsövergripande samverkan	2023-01-01	2023-12-31	
  Nämnder och bolagsstyrelser ska under ledning av kommunstyrelsen medverka i upprättandet av stadens krigsorganisation och dess bemanning	2023-01-01	2023-12-31	
  Servicenämnden ska under ledning av kommunstyrelsen och i samarbete med förskolenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda och påbörja etablering av ett centralt omsättningslager för vissa livsmedel och vissa förbrukningsvaror i syfte att höja stadens beredskapsförmåga	2023-01-01	2023-12-31	
  Socialnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna ska i samråd med kommunstyrelsen planera för att stadens boenden inom äldreomsorg och LSS beredskapslagrar i egen regi för att klara ett grundläggande måltidsbehov för brukare och personal under minst sju dygn	2023-01-01	2023-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska etablera en permanent beredskap och organisation för iordningsställande av trygghetspunkter inom sitt geografiska område	2023-01-01	2023-06-30	
Analys			
Två trygghetspunkter har etablerats lokalt fram och en organisation är formerad.			

Nämndmål: Nämnden har hög beredskap och stark rådighet

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Alla väsentliga verksamhetsprocesser har kontinuitetsplaner enligt standardmall
- Krisövningar har genomförts
- Riktlinjen för informationssäkerhetsarbete har implementerats.
- Trygghetspunkter har etablerats

Analys

Nämnden gör bedömningen att nämndmålet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundar sig på att förväntade resultat och underliggande indikatorer prognostiseras uppfyllas helt. Planerade aktiviteter pågår enligt plan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel medarbetare som genomfört grundläggande utbildning i dataskydd	91,67 %					90 %		2023
  Andel medarbetare som genomfört grundläggande utbildning i informationssäkerhet	91,97 %					90		2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska fortsätta etableringen av arkivorganisation	2023-01-01	2023-12-05	
 Förvaltningen ska ta fram en lokal anvisning för informationssäkerhetsarbetet i nämndens verksamheter	2023-01-01	2023-12-02	
 Inventera behov av kompetens och kunskaper i krishantering	2023-01-01	2023-12-05	
 Utveckling av kontinuitetsplaner för oväntade händelser	2023-01-01	2023-12-05	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

 Uppfylls delvis

Analys

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas delvis under året. Bedömningen grundas på utfall av underliggande nämndmål, och utfall av underliggande indikatorer. Många aktiviteter och arbetet pågår men utfallet i medborgarenkäten visar att det finns utmaningar med den upplevda tryggheten i närområdet. Sannolikt har även årets skjutningar haft negativ effekt på den upplevda tryggheten i stadsdelsområdet då medborgarenkäten genomfördes under samma period som skjutningen i Farsta centrum i juni.

Våldsförebyggande arbete

Under tertialen har 14 utredningar inletts och 11 våldsutövare har kontaktats för att erbjudas stöd i att upphöra att utöva våld.

Nämnden arbetar vidare med att implementera ”Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation 2021-2025”. För att utveckla nämndens arbete med att förebygga våld deltar nämnden bland annat i forskningsprojekten *Ett samordnat och barncentrerat system kring våld i nära relationer* och *Samordning av insatser för unga som är utsatta för våld i nära relationer respektive själva utövar våld*.

Nämnden beviljar bistånd för den nya lotsinsatsen på relationsvårdscentrum (RVC) som fungerar som ett praktiskt stöd för personer utsatta för våld i nära relation.

Fritid fri från våld

Nämnden har påbörjat införandet av metoden *Fritid fri från våld* som är ett våldsförebyggande arbetsätt på fritidsgårdar som utvecklats av länsstyrelsen tillsammans med Hägersten-Älvsjö. Som ett första steg har chefer genomgått en utbildning i arbetsättet. Nästa steg är medarbetare som är inbokad till hösten.

Förskolans förebyggande arbete

Förskolan är en viktig del i att förebygga våld och att ge alla barn möjlighet till en trygg och lärande miljö för en god utbildning. Tillsammans med socialtjänsten har arbetet stärkts och utvecklats för att identifiera barn som far illa samt minska risken att barn utsätts eller upplever våld och senare i livet riskerar att hamna i kriminalitet.

Uppföljningar visar att nämndens verksamheter har goda rutiner och tillvägagångssätt vid orosanmälningar till socialtjänsten och att tidigt identifiera behov hos enskilda eller grupper av barn. Det finns en ökad grad av systematik i dialogsamtal, uppföljningar och att identifiera gemensamma utvecklingsområden. Det ska fortsatt bidra till att öka det främjande, förebyggande arbete som leder till att förbättra barns livsvillkor.

Uppföljningar visar att pedagogernas medvetenhet och kunskaper om orosanmälningar

har ökat. Ett fortsatt utvecklingsbehov finns i att öka kunskaperna hos medarbetare och ledning om våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld.

Stöd till våldsutsatta äldre

Under 2023 har ett antal seniorer, både män och kvinnor, utsatta för våld i nära relation fått stöd genom kontakt med biståndshandläggare. Av beställarenhet äldres egen brukarenkät framgår att fler seniorer än tidigare vet att de kan vända sig till biståndshandläggaren för stöd om de utsätts för våld i nära relation.

Trygghetsarbete

Social prevention

Hittills under året har sju olika grupper med föräldraskapsstöd startats. Totalt har 32 kvinnor och 17 män deltagit hittills. Fyra medarbetare utbildar sig till att bli gruppleadare i något av de föräldraskapsstödsprogram som nämnden erbjuder.

För att nå ut med kunskapsbaserad information och handfasta tips kring förebyggande arbete inom alkohol-, narkotika-, dopings- och tobaksområdet (ANDT) skickas information till vårdnadshavare genom skolorna. Fyra olika informationsutskick har hittills gjorts i år.

Nämndens arbete med förebyggande insatsen hembesöksprogrammet för förstagångsföräldrar och föräldrar som får sitt första barn i Sverige boende i Fagersjö, Hökarängen och Farsta strand, fungerar väl och bidrar förebyggande till ökad trygghet.

Trefas

Nämnden arbetar fortsatt med Trefas som är förstärkt samverkan mellan socialtjänst, kriminalvård och polis gällande dödligt skjutvapenvåld. Trefas skapar goda förutsättningar för gemensam planering kring varje person utifrån olika myndigheternas uppdrag. Samverkan har medfört ökat antal skyddsplaceringar för barn och unga samt har bidragit till en ökad motivation för avhopp bland vuxna.

Situationell prevention

Trafiknämndens och stadsdelsnämndens gemensamma trygghetsinvestering på Munkforsplan (ytan utanför Tuben) har slutförts. Nämnden undersöker också lämpliga trygghetsinvesteringar till 2024 i Gökdalen och några andra ställen.

Nämnden tog under våren beslut om en modell för nattvandring i form av idéburet offentligt partnerskap med fem lokala idrottsföreningar. Efter skjutningen utanför tunnelbanan i juni månad beslutade nämnden att skjuta till medel för tio ytterligare nattvandringstillfällen. Nämnden har fastställt datum för två trygghetvandringar. Fokus för de två vandringarna är Russinvägen i Hökarängen respektive Torsbygatan, Dejegatan i Farsta.

Trygghetsvärdarnas uppdrag har utökats med en kväll i veckan genom att Stockholms hem har ingått i samarbetet. Sedan tidigare ingår Familjebostäder. Vårdarna är därmed i tjänst onsdag till och med söndag. Trygghetsvärdarnas arbete leder till snabbare åtgärder från bostadsbolagens sida. Familjebostäder har efter trygghetsvärdarnas rapporter beslutat att genomföra en omfattande trygghetsbesiktning och renovering av källarutrymmena i en fastighet på Nordmarksvägen i Farsta strand.

Särskilda insatser i trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete

Platssamverkan

Platssamverkan pågår med fokus på Hökarängen samt Farsta strand. För Hökarängen handlar det primärt om en ansökan om trygghetsinvesteringsmedel som beviljats tillsammans med trafiknämnden för 2023 och 2024 om totalt 9,5 miljoner kronor i syfte att rusta upp David Helldéns torg. Utöver den fysiska omdaning av torget så har

nämnden i samverkan med Konsthall C genomfört sociala aktiviteter på torget under sommaren i syfte att befolka och aktivera platsen. Inom ramen för platssamverkan i Farsta strand har en informationsträff skett med boende. Träffen genomfördes i maj i Regnbågsparken gemensamt med polis, fastighetsägare, Stadsmissionen samt Svenska kyrkan. Cirka 100 boende deltog.

Lokal samverkansöverenskommelse med polisen

Aktiviteterna med koppling till nämndens samverkansöverenskommelse med polisen och utbildningsnämnden (SÖK) har fortsatt under perioden. Nedan redovisas två av aktiviteterna som är centrala för den lokala samverkan.

En konkret aktivitet som genomförts kallas helgsamverkan. Den innebär att polisen, fältassistenter, fritidspersonal, ordningsvakter och trygghetsvårdar möts varje fredag för att hålla ett utsättningsmöte. Målet är att det ska ske på minst 40 av årets helger. Deltagande aktörer anser att det fysiska mötet (utsättningen) har en viktig funktion. Förutom möjligheten att dela information, upplevs det som lättare att ta kontakt med varandra. Alla aktörer har tillgång till samverkansverktyget WhatsApp för snabb och enkel kommunikation. Helgsamverkan i Farsta har uppmärksammats av polisens kommunikationsavdelning som exempel på bra samverkan.

En annan aktivitet med koppling till SÖK är samverkansforumet Farsta trygghetsforum som är ett månadsvis återkommande forum där ett stort antal aktörer deltar. Syftet är att få en gemensam lägesbild, se vilka avvikelser som har skett under föregående period och fördela resurser för att möta de behov som framkommer. Kopplat till mötena finns ett digitalt kartverktyg där alla medverkande aktörer löpande rapporterar in avvikelser. Bland annat har följande åtgärder genomförts:

- Förbättrat skalskydd på en skola där det uppmärksammats att ungdomar klättrade upp på taket.
- Alla skolor har delat ut skolkataloger till ordningsvakter i det närliggande centrumet. Detta för att snabbt kunna identifiera ungdomar som hänger i centrumet under skoltid och ta ungdomarna tillbaka till skolan.
- Ett bostadsområde hade problem med att barn sprang runt i trapphus och smällde smällare. Fältassistenter, fritidspersonal och den närliggande skolan samlades till ett möte och kunde tillsammans identifiera barnen. Efter det togs det kontakt med vårdnadshavarna.

Våldsbejakande extremism

Arbete mot våldsbejakande extremism (VBE) har hittills i år fokuserat på att föra ut det metodstöd som Center mot våldsbejakande extremism (CVE) tagit fram. Det är ett metodstöd för att hantera och utreda oro för våldsbejakande extremism och riktar sig främst till individ- och familjeomsorgens medarbetare. Med anledning av höjningen av terrorhotnivån har samtliga enhetschefer påmint om att rapportera tecken på VBE.

Förebygga och motverka välfärdsbrott

I början av 2023 tillsattes en resurs som ska arbeta med att förebygga och motverka välfärdsbrott inom nämndens verksamheter. Under tertialen har fokus legat på att undersöka och kartlägga vilka verksamheter som är mest sårbara. Som ett led i det arbetet har förvaltningen anslutit sig till stadens nätverk för att välfärdsbrott. Samarbete finns också med upphandlings- och inköpsansvarig på förvaltningen för att möjliggöra ett än mer effektivt arbetssätt med målet att förebygga och motverka välfärdsbrott.

Under hösten 2023 ska en handlingsplan presenteras och inom ramen för nämndens internkontrollplan ska en kontroll av rutiner för leverantörskontroller och avvikelshantering genomföras.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	68 %	69 %	67 %	70 %		75 %	79 %	2023
Analys Andelen som upplever trygghet i stadsdelen har minskat med två procentenheter sedan föregående år och årsmålet nås inte. Minskningen kan antas bero på att Farstaborna har påverkats negativt av de senaste årens våldsdåd i stadsdelsområdet. Samtidigt är minskningen inte statistiskt säkerställd.								
  Stockholmnarnas nöjdhet med renhållning och städning	65 %	71 %	60 %	68 %		73 %	73 %	2023
Analys Medborgarundersökningens resultat varierar från år till år och svaren varierar mellan kvinnor och män. Det är 60 procent av kvinnorna som nöjda och 71 procent av männen. Minskningen med tre procentenheter är inte statistiskt säkerställd. Förvaltningen har svårt att förstå orsaken till minskningen.								
  Stockholmnarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	67 %	73 %	61 %	69 %		73 %	73 %	2023
Analys Utfallet är marginellt lägre jämfört med 2022. Minskningen är inte statistiskt säkerställd, men kan möjligen bero på att vi ännu inte har hunnit röja upp fallna grenar efter snöovädret i november 2022.								
  Stockholmnarnas nöjdhet med stadsmiljön	76 %	76 %	77 %	76 %		80 %	Tas fram av nämnd	2023
Analys Nämnden når inte målet men ligger kvar på samma nivå som 2022. Liksom 2022 pågår det många projekt som påverkar framkomligheten som utbyggnaden av nya tunnelbanan och väg- och byggprojekt.								

Nämndmål: Farstas invånare lever i relationer fria från våld

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Antal våldsutövare i en nära relation eller i en hederskontext som tar emot insatser ökar.
- Ökad andel våldutsatta fullföljer insatsen
- Samtliga medarbetare och rektorer har kompetens i att identifiera och arbeta med våldutsatta barn
- Samtliga medarbetare och vårdnadshavare i förskolan är förtrogna med rutiner och tillvägagångssätt vid upprättande av en orosanmälan
- Medarbetare vet hur de ska agera vid misstanke om våld i nära relation.

Analys

Nämnden gör bedömningen att nämndmålet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundar sig på att förväntade resultat och årsmål prognostiseras att uppfyllas samt att planerade aktiviteter pågår enligt plan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel våldutsatta där målet med insats från RVC uppnåtts						70 %		2023

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal våldsutövare i en nära relation eller i en hederskontext som har kontakt med RVC.	3				5	5		Tertial 2 2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsförvaltningen ska implementera Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation 2021-2025.	2023-01-01	2023-12-31	
 Säkerställa att kompetens finns för att upptäcka och förebygga hedersrelaterat våld och barn som lever med våld i nära relationer.	2023-01-01	2023-12-05	

Nämndmål: Farstas invånare är trygga i stadsdelsområdet

 Uppfylls delvis

Förväntat resultat

- Farstabornas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden ökar
- Fler föräldrar ska delta i föräldraskapsstödsprogram
- Antal som anger att de upplever otrygghet inom sitt bostadsområde minskar (Trygghetsmätningen och medborgarundersökning).
- Fler unga ska uppge att de känner sig trygga sent på kvällen inom sitt bostadsområde (Stockholmsenkäten)

Analys

Nämnden gör bedömningen att nämndmålet uppfylls delvis under året. Bedömningen grundar sig på att förväntade resultat och årsmål där medborgarenkäten visar nämnden inte når målet kring upplevd trygghet i stadsdelsområdet. Aktiviteterna pågår enligt plan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Preventionsindex				77		79		2023
Analys Resultat kommer senare under året								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska delta i arbetet med förstärkt samverkan gällande dödligt skjutvapenvåld (Trefas).	2023-01-01	2023-12-05	
 Stadsdelsförvaltningen ska samordna platssamverkan i Hökarängen och Farsta strand.	2023-01-10	2023-12-05	
 Stadsdelsnämnden ska, inom ramen för regionens hembesöksprogram, bistå med föräldrarådgivning till alla förstagångsföräldrar i Fagersjö, Hökarängen och Farsta strand	2023-01-11	2023-12-05	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att underliggande nämndmål uppnås, att alla aktiviteter pågår enligt plan och att underliggande indikatorer prognostiseras uppnås helt.

Agenda 2030

Arbetet med Agenda 2030 genomsyrar verksamheterna och nämnden jobbar på olika sätt strategiskt med implementering av agendas mål. Nedan är en beskrivning av nämndens arbete med Agenda 2030 kopplat till kommunfullmäktiges inriktningsmål.

1. Ett Stockholm som håller samman med en start och jämlik välfärd i hela staden

Nämndens arbete bidrar till måluppfyllnad inom följande mål; ingen fattigdom (mål 1), ingen hunger (mål 2), god hälsa och välbefinnande (mål 3) god utbildning (mål 4), jämställdhet (mål 5) samt minskad ojämlikhet (mål 10).

Nämndens samarbete med Region Stockholm kring screening inom hemtjänsten för att upptäcka undernäring samt genom fokus på de äldres måltider och kunskapsföreläsningar om nutrition har nämnden bidragit till målet ”ingen hunger” (mål 2). Genom arbetet med likvärdiga möjligheter till utveckling och lärande inom förskolan bidrar nämnden till ”god utbildning” (mål 4). Förskolans arbete inom ramen för IFOUS-programmet bidrar i stor grad till måluppfyllelse av alla agendans mål. Genom fokuserat arbete på stöd och omsorg där behoven är som störst bidrar nämnden till målet om ”minskad ojämlikhet” (mål 10), ”Jämställdhet” (mål 5) och ”ingen fattigdom” (mål 1). Genom samarbetet med utbildningsnämnden kring en lokal fritidslots är målet att fler ska hitta till en meningsfull fritid och en bättre hälsa vilket bidrar till målet om ”God hälsa och välbefinnande” (mål 3). Även äldreomsorgens arbete med att öka medarbetarnas kompetens kring psykisk ohälsa bidrar till målet.

2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Nämndens arbete bidrar till måluppfyllnad inom följande mål; rent vatten och sanitet för alla (mål 6), hållbar energi för alla (mål 7), hållbar konsumtion och produktion (mål 12), bekämpa klimatförändringarna (mål 13), hav och marina resurser (mål 14) och ekosystem och biologisk mångfald (mål 15).

Arbetet med giftfri förskola och implementering av kemikaliecentrums vägledning samt utbildning i frågorna bidrar till mål ”rent vatten och sanitet för alla” (mål 6). Nämnden arbetar systematiskt och har genomfört flera åtgärder i syfte att minska elförbrukningen och bidra till ”hållbar energi för alla” (mål 7). Under tertialen har en bilpool tagit i bruk samtidigt som nämnden drivit ett projekt med att utveckla bättre beläggningar på gång- och cykelbanor som bidrar till att ”bekämpa klimatförändringarna” (mål 13). Genom arbetet med att minska matsvinn, utbilda kökspersonal samt nyckelpersoner i e-utbildningen ”Hållbara kontor” samt medvetna inköp och återvinning bidrar nämnden till ”hållbar konsumtion och produktion” (mål 12). Under tertialen har vassklippning och bortforsling av bråte lett till bättre lekmiljöer för fiskar och rekreation inom stadsdelsområdet och därmed till målet ”hav och marina resurser” (mål 14). Flera strategiska satsningar på lokala stadsodlingar, planteringar på nämndens vård- och omsorgsboenden, ängsslätter och projektet med betesdjur på Farstanäset i syfte att bidra till och utveckla målet ”ekosystem och biologisk mångfald” (mål 15).

3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla. Genom det strategiska arbetet som pågår bidrar nämndens arbete till måluppfyllnad om god utbildning (mål 4), anständiga arbetsvillkor och ekonomisk

tillväxt (mål 8), hållbar industri, innovationer och infrastruktur, minskad ojämlikhet (mål 10), hållbara städer och samhällen (mål 11), inkluderande och fredliga samhällen (mål 16) samt genomförande och globalt partnerskap (mål 17).

Fokus på att motverka och förebyggande våld genom ett trygghetsarbete byggt på samverkan med många aktörer bidrar till ”inkluderande och fredliga samhällen” (mål 16) men också till målet ”minskad ojämlikhet” (mål 10).

I ett växande stadsdelområde som Farsta är en hållbar stadsutveckling viktigt med fokus på bostäder och verksamhetslokaler som möter medborgarnas behov vilket bidrar till mål ”hållbara städer och samhällen” (mål 11). Förskolans planerade utbyggnad är central i nämndens planering i syfte att erbjuda alla barn en plats i verksamheten vilket leder till måluppfyllnad både vad gäller ”hållbara städer och samhällen” (mål 11) och ”god utbildning” (mål 4). Som ett sätt att säkra kompetensförsörjningen har flera satsningar på medarbetarna genomförts. Ambitionerna för feriearbetare, praktikplatser för universitet- och högskolestuderanden och satsningar på chefsutveckling ligger väl i linje med målet ”anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt” (mål 8). Under tertialen har nämndens innovationsarbete strukturerats och det skapas förutsättningar för innovation och utveckling inom verksamheterna. Några mindre innovationsprojekt har drivits och digitala lösningar implementeras, bland annat digital läkemedelssigering vilket gemensamt bidrar till målet ”hållbar industri, innovationer och infrastruktur” (mål 9). Genom att innovera medborgardialogen bidra nämnden till ”minskad ojämlikhet” (mål 10) när ambitionen är att prata med invånare som nämnden idag har svårt att nå. Budget i balans är en förutsättning för implementering och genomförande av ovanstående mål och därmed är mål ”genomförande och globalt partnerskap” (mål 17) centralt i nämndens strategiska arbete med Agenda 2030.

Medborgarbudget

Under perioden har nämnden slutfört arbetet med medborgarbudgeten kopplat till upprustningen av lekparken Fagerlid i Hökarängen. Barn från öppna förskolan, förskolor, skolbarn och ungdomar från fritidsgårdar för unga med funktionsnedsättningar har deltagit. I ett första skede har idéer samlats in och i ett andra skede har barn och unga fått rösta mellan olika förslag. En studsmatta och en karusell vann omröstningen. I juni tog nämnden beslut om att gå vidare och genomföra upprustningen.

Medborgardialog

Under 2023 har nämndens innovationsnätverk, tillsammans med verksamheterna, påbörjat arbetet med att innovera medborgardialogen. Genom att kartlägga vilka dialoger som finns, vilka dialoger det finns behov av att utveckla är ambitionen att också finns nya sätt att föra dialog med invånarna i Farsta. Arbetet kommer avrapporteras under hösten 2023.

Barnrättsarbete

Nämnden arbete med barnkonventionen har fortsatt under året. Det finns ett förvaltningsgemensamt barnombuds nätverk och alla enheter i Farsta som idag möter barn i sin verksamhet har ett eget barnombud.

En gemensam handlingsplan finns framtagen och med den som utgångspunkt så har fler avdelningar har arbetet fram egna handlingsplaner för att stärka barns rättigheter. Genom workshops har nämnden arbetat för att öka samverkan mellan socialtjänst och förskola.

Barnombuds nätverket inom förskolans verksamhet har under 2023 arbetat med att revidera och ta fram en gemensam mallstruktur och systematik för barnkonsekvensanalyser som ska implementeras vidare till pedagoger och ledning i verksamheten. Analysen kan bidra med ett helhetsgrepp och synliggöra de konsekvenser

som planering, utformning, genomförande av utbildningen får för barn i nämndens verksamheter. En handlingsplan för förskolan i Farsta finns framtagen.

Nämndens enhet för stöd och service till personer med funktionsnedsättning har arbetat fram material med syskonbrev och informationsbrev till barn. Information om BRA-samtal, om att kunna söka sommarpeng, sommarlovsaktiviteter och Sportscamp har skickats ut till alla aktuella klienter med hemmavarande barn. En bok har tagits fram till barn vars föräldrar får ekonomiskt bistånd för att förklara vad det betyder ur ett barnperspektiv. Även nya informationsbrev riktade till barn vars föräldrar är aktuella inom socialpsykiatri eller missbruk har tagits fram.

Jämställdhet

Genom nämndens delaktighet i IFOUS-programmet för hållbar utveckling har verksamheten påbörjat en positiv verksamhetsutveckling där barnrättsperspektivet, inkludering samt jämställdhetsarbetet stärks i förskolan. Förskolorna har identifierat ett behov av att arbeta med en social – kulturell dimension av hållbarhet där likvärdigheten ska utvecklas för att skapa en utbildning där inkludering och jämställdhet råder och fokus på värdegrundsarbetet.

Äldreomsorgens verksamheter arbetar för att identifiera eventuella skillnader i bemötande och omsorgen av kvinnor och män. Jämställdhetsanalyser görs av resultat från brukarundersökningen som publiceras i oktober.

Arbetet med jämställdhetsintegrering har fortgått inom socialtjänstens verksamheter. Jämställdhetsambassadörer på enheterna för barn och unga har ökat och medvetandegjort medarbetares kunskap om jämställdhet, bland annat genom att genomföra en enkät kring jämställdhet, vilket lett vidare till olika teman att arbeta vidare med.

För att öka jämställdhet och delaktighet inom boende på socialpsykiatri mäter man andel förslag som ges på husmöten baserat på kön där resultatet har visat på en jämn fördelning.

Nationella minoriteter

I parkleken Forsängen bedrivs verksamhet på finska en dag i månaden. Två romska föreningar bedriver sin verksamhet i nämndens lokaler.

Inom förskolan ska barn som tillhör de nationella minoriteterna stödjas i sin språkutveckling samt sitt nationella minoritetsspråk och främjas i att utveckla sin kulturella identitet.

Arbetet med finsk språkstödare som deltar i undervisningen har fortsatt under perioden. Utvärderingar visar att förskolornas arbete med nationella minoriteters rättigheter behöver fördjupas genom att utbilda och utveckla kunskaperna hos medarbetare utifrån det material som tagits fram, samt säkerställa vidare utveckling, struktur och organisation av arbetet med språkstödare i verksamheten. Projektet kommer förlängas under hela 2023 och finansieras genom statsbidrag.

HBTQI+

Nämnden arbetar aktivt med HBTQI+ frågor för att medvetandegöra andra sorters normer, att minska diskriminering och öka inkludering.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden inleda arbete för att uppdatera de lokala utvecklingsprogrammen	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: Nämndens verksamheter är jämställda och inkluderande

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Farstaborers kunskap och idéer tas tillvara i högre grad
- Barnrättsarbetet och barnkonventionen är ett pågående arbete på samtliga förskolor
- Kunskaper om nationella minoriteter har ökat
- I förvaltningens stadsutvecklingsprojekt tas i högre grad hänsyn till stadsdelarnas olika behov
- Förvaltningen ökar sin kunskap om olika stadsdelars förutsättningar och behov

Analys

Nämnden gör bedömningen att nämndmålet kommer uppfyllas helt under året. Bedömningen grundar sig på att förväntade resultat och att aktiviteterna pågår enligt plan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Förvaltningens medborgarservice ska utvecklas till ett mer lättillgängligt medborgarkontor	2023-01-11	2023-12-05	
▶ Införa barnrättsombud på varje förskolenhet	2023-01-01	2023-12-05	
▶ Stadsdelsförvaltningen ska uppmärksamma barns rättigheter och inflytande genom kunskapshöjande insatser.	2023-01-01	2023-12-31	
▶ Utveckla arbetet med finsk språkstödjare	2023-01-01	2023-12-05	

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

Mnkr	Budget	Begärda budgetjusteringar	Prestations- och omslutningsförändringar	Prognos	Avvikelse
Anslag för nämndens verksamhet (netto)	1 888,8	6,8	7,3	1 915,8	-12,9
Kostnader	2 102,1	6,8	7,3	2 129,1	-12,9
Intäkter	-213,3			-213,3	0,0
Prognos/avvikelse före resultatdispositioner					-12,9
Resultatenheternas överskott från 2022					31,1
Resultatenheternas överskott till 2024					-19,0
Prognos/avvikelse efter resultatdispositioner					-0,8

Totalt för 2023 prognostiseras ett underskott om 12,9 miljoner kronor före resultatöverföring och ett underskott om 0,8 miljoner kronor efter resultatöverföring.

Större underskott prognostiseras inom verksamhetsområde Individ- och familjeomsorg; Barn och unga, Funktionsnedsättning samt inom Barn, kultur och fritid.

Resultatenheterna prognostiserar underskott och beräknar att föra 12,1 miljoner kronor från resultatfonderna. Underskotten för resultatenheterna beror i huvudsak på för höga personalkostnader i förhållande till barnintäkter inom förskola samt för höga personalkostnader inom Farsta strands gruppboheter inom funktionsnedsättning.

För investeringar prognostiseras ingen avvikelse mot budget.

Prognosen bygger på ett periodiserat utfall till och med augusti 2023, prognos för kostnader och intäkter för resten av året samt prognos för årets budgetjusteringar och prestationsförändringar.

Övergripande ekonomisk påverkansfaktor under året är utvecklingen av inflationen. Inflationen har ökat löpande under året vilket har gett ett ökat kostnadstryck på alla verksamheter. De ökade kostnaderna ger mindre marginaler att hantera rent verksamhetsknutna kostnadsökningar inom kärnverksamheter som exempelvis fler kostnadsdrivande placeringar inom myndighetsutövning avseende barn och unga.

Nedan presenteras prognos per verksamhetsområde.

Mnkr Netto	Budget	Begärda budgetjusteringar	Prestationsförändringar	Prognos (före resultatöverföringar)	Prognos (efter resultatöverföringar)	Avvikelse
Nämnd och administration	87,2			86,7	86,7	0,5
Individ- och familjeomsorg	215,3			222,6	222,6	-7,3
<i>varav barn och ungdom</i>	115,4			127,8	127,8	-12,4
<i>varav vuxna</i>	41,2			39,7	39,7	1,5
<i>varav socialpsykiatri</i>	56,3			52,7	52,7	3,6
<i>varav nyanlända</i>	0,0			0,0	0,0	0,0
Stadsmiljöverksamhet	18,3	1,0		19,3	19,3	0,0
<i>Avskrivningar</i>	11,2	1,1		12,3	12,3	0,0
<i>Internräntor</i>	0,6	0,2		0,8	0,8	0,0
Förskoleverksamhet	380,4	0,4	-14,3	370,6	359,8	6,7
Äldreomsorg	659,8	3,7		659,5	659,5	4,0
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	362,1	0,4	21,6	389,3	388,0	-3,9
Barn, kultur och fritid	37,3			39,1	39,1	-1,8
Arbetsmarknad såtgärder	17,0			16,0	16,0	1,0
Ekonomiskt bistånd	99,6			99,6	99,6	0,0
<i>varav handläggare</i>	19,6			19,6	19,6	0,0
Övrig verksamhet	0,0			0,0	0,0	0,0

Totalt	1 888,8	6,8	7,3	1 915,8	1 903,7	-0,8
---------------	---------	-----	-----	---------	---------	------

Nämnd och administration

Verksamhetsområdet prognostiserar en budget i balans.

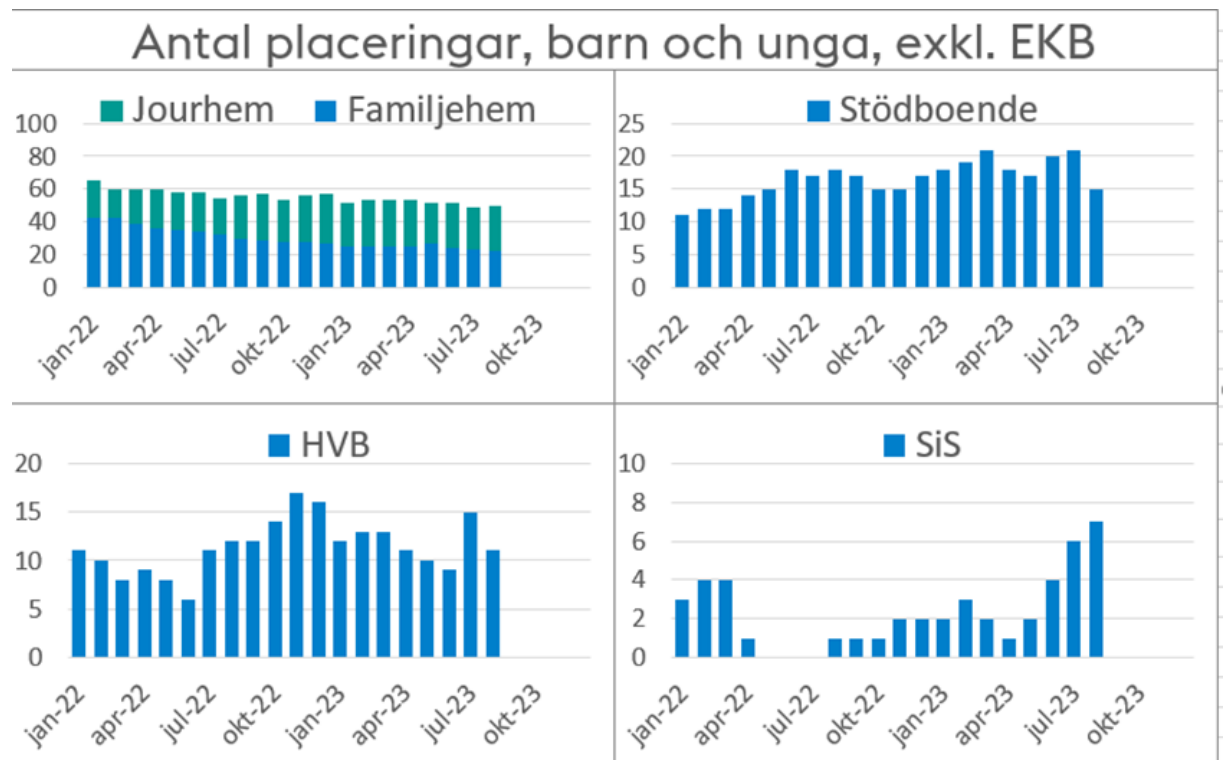
Individ- och familjeomsorg

Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 7,3 miljoner kronor.

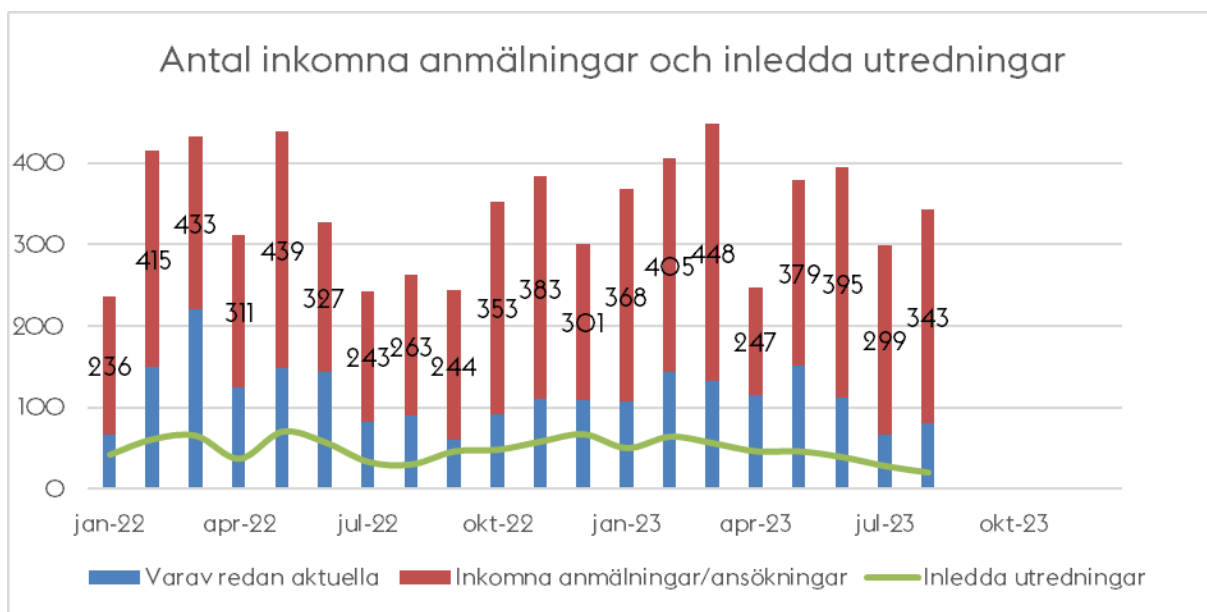
Barn- och ungdom

Barn och ungdom prognostiserar ett underskott om 12,4 miljoner kronor. Underskottet beror främst på höga placeringskostnader som i stor utsträckning hänger ihop med förstärkt samverkan mellan socialtjänst, kriminalvård och polis, Trefas.

Nämnden ser ökade kostnader både för placeringar och behov av att utöka med fler socialsekreterare för att handlägga ungdomsärendena. Sedan tertialboks slut 1 har flera ärenden tillkommit vilket ytterligare ökar den prognostiserade kostnaden.

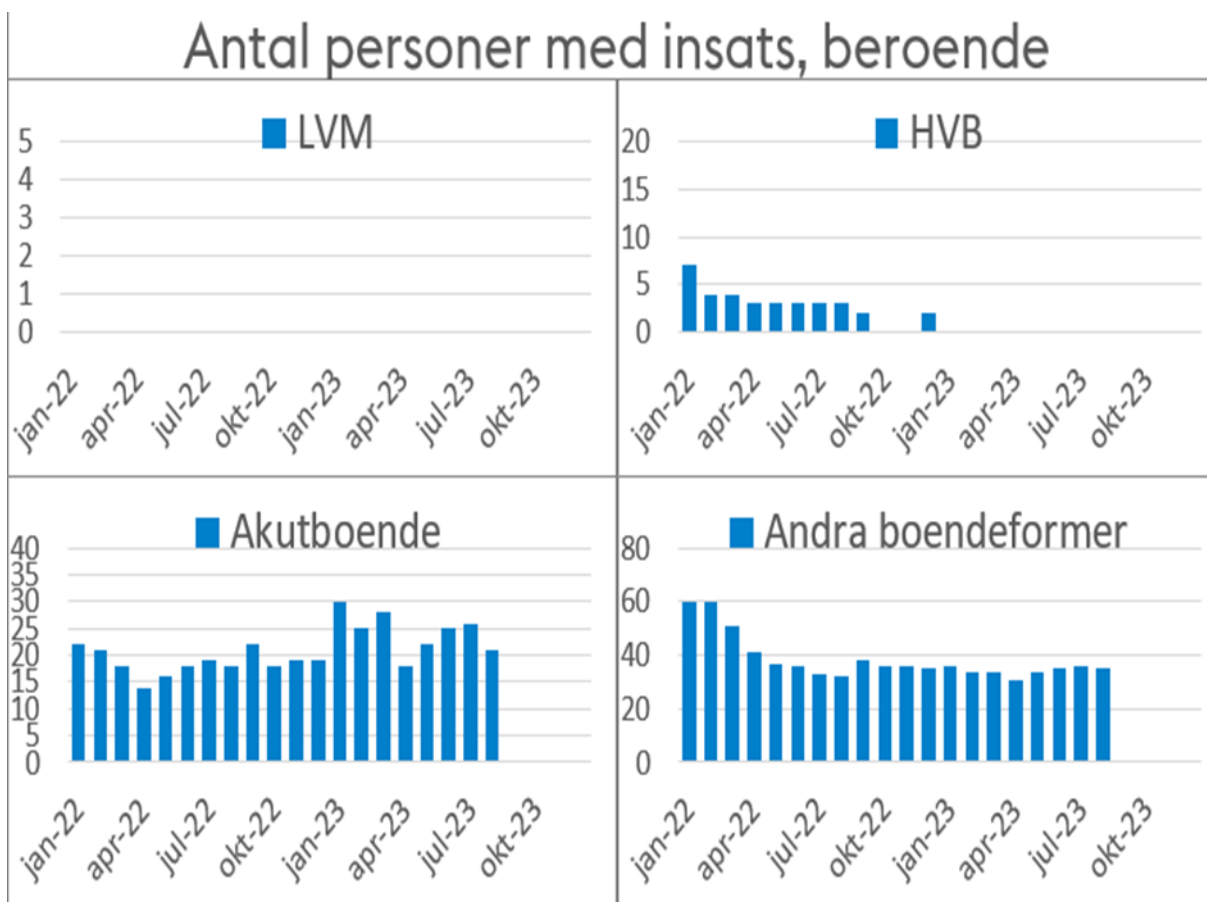

Antal inkomna anmälningar och antal inledda utredningar ligger högre jämfört med samma period förra året.

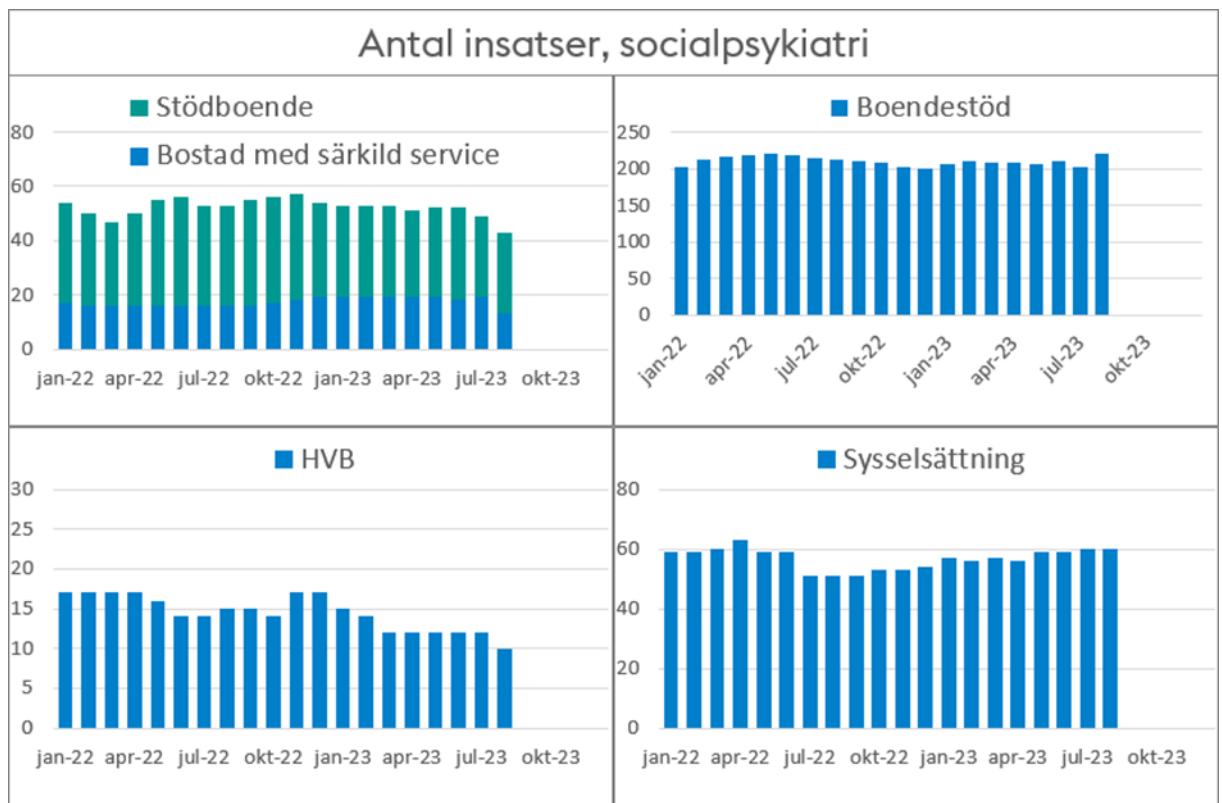
Vuxen

Vuxen prognostiserar ett överskott om 1,5 miljoner kronor. Antal placeringar, främst enligt lagen om vård av missbrukare (LVM) och vid hem för vård eller boende (HVB), ligger på en lägre nivå än budgeterat.

Socialpsykiatri

Socialpsykiatri prognostiserar ett överskott om 3,6 miljoner kronor. Antal placeringar vid HVB minskar vilket leder till lägre kostnader.

Utförarenheten inom boendestöd och sysselsättning prognostiserar ett underskott om 0,2 miljoner kronor. Prognostiserat underskott beror på en tomgångshyra för ett boende samt kostnader vid skadegörelse på boende.

Nyanlända

Verksamheten prognostiserar en budget i balans.

Stadsmiljö

Verksamhetsområdet prognostiserar en budget i balans. Det förutsätter dock att återstoden av budgetåret är fritt från stormar och kraftiga snöfall som medför ökade kostnader.

Vidare kan enbart de absolut nödvändiga åtgärderna prioriteras. Det kraftiga snöfallet i november 2022 har medfört stora behov av trädåtgärder och utrymme för detta i budgeten finns enbart om sökt budgetjustering om 1,1 miljoner kronor går igenom.

Under 2023 har internräntan ökat vilket lett till högre kapitalkostnader än vad som budgeterats för. Ökningen prognostiseras till 1,3 miljoner kronor. En budget i balans förutsätter att den budgetjustering som sökts i T2 rörande ökade kapitalkostnader beviljas.

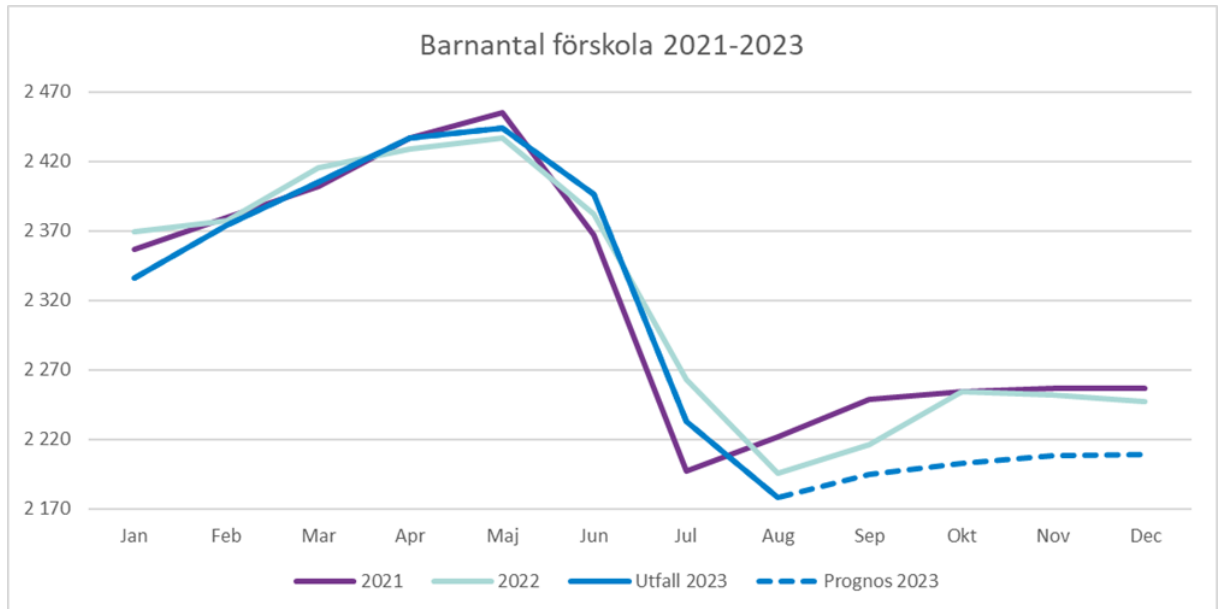
Förskola

Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 4,1 miljoner kronor före resultatöverföring och ett överskott om 6,7 miljoner kronor efter resultatöverföringar. I överskottet efter resultatöverföringar ingår en förvaltningsgemensam reserv om 4 miljoner kronor.

Färre barn är inskrivna i Farstas kommunala förskolor än vad som anges kommunfullmäktiges budget (prestationer), vilket genererar lägre intäkter. Hänsyn är tagen till detta i budget och den negativa prestationsförändringen prognostiseras till totalt 14,3 miljoner kronor.

Prestationsjusteringar påverkar främst beställaravdelningens budget som består av fasta kostnader såsom hyror, IT-kostnader och löner för övergripande personal.

Förskolorna förde från 2022 med sig ett ackumulerat överskott om 29,7 miljoner kronor i resultatfond. Nämnden bedömer att platsgarantin kommer att uppfyllas under året. Behovet av platser inom förskolan ses kontinuerligt över och bedöms kunna tillgodoses inom stadsdelsområdet.

Antal inskrivna barn i Farstas kommunala förskolor 2021-2023. Prognos september och framåt.

Äldreomsorg

Verksamhetsområdet prognosticerar ett överskott om 4,0 miljoner kronor före resultatöverföring och ett överskott om 4,0 miljoner kronor efter resultatöverföring.

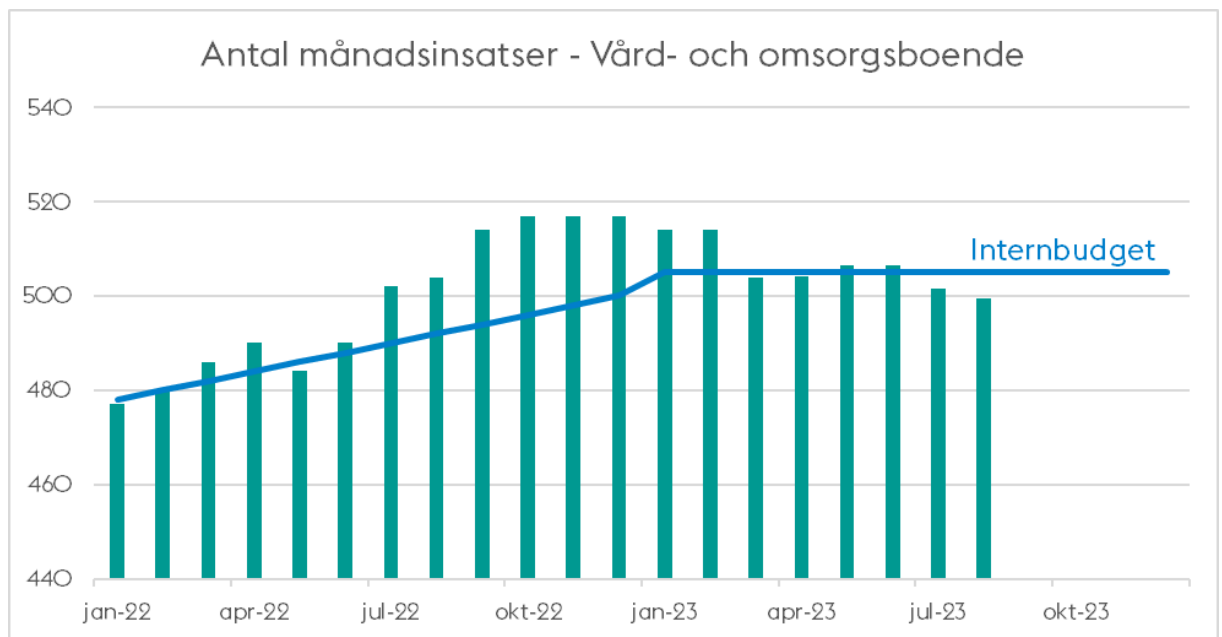
I överskottet ingår en förvaltningsgemensam reserv om 4,0 miljoner kronor samt en reserv om 4,0 miljoner kronor för att täcka ett prognostiserat underskott på Postiljonens vård- och omsorgsboende.

För beställarenheten, som hanterar biståndsansökningar och beställer beviljat bistånd hos utförare, prognostiseras ett överskott om 2,7 miljoner kronor. Nämnden har sökt budgetjustering för tomgångshyror i L-huset i Postiljonen motsvarande 3,7 miljoner kronor, vilka är medräknade i prognosen för beställarenheten.

Antalet placeringar inom de flesta verksamhetsområden ligger i nivå med budget. Vård- och omsorgsboende är den största posten och är budgeterade på 505 månadsinsatser. Vid årets början var placeringarna 514 stycken och dessa har minskat under året. Snittet för året är 506,3 stycken.

Hemtjänstinsatserna ligger i nivå med budgeterat. Servicehusinsatserna ligger något över budget.

Beställarenheten står för alla hyror för nämndens utförare inom äldreomsorgen. Postiljonens vård- och omsorgsboende har efter Arbetsmiljöverkets inspektion och beslut tomställt totalt 39 lägenheter. 33 av dessa ligger i en separat del, L-huset. Denna del i fastigheten är uppsagd och nämnden söker budgetjustering för tomgångshyror om 3,7 miljoner kronor. Hela beloppet är medräknat i prognosen för beställarenheten.

Antal månadsinsatser på vård- och omsorgsboende 2022-2023.

Postiljonens vård- och omsorgsboende prognostiserar ett underskott om 6 miljoner kronor. Boendet har efter Arbetsmiljöverkets inspektion och beslut tomställt totalt 39 lägenheter.

33 av dessa ligger i en separat del som är uppsagd, kvarvarande 6 lägenheter som tomställt ligger på olika våningsplan och avdelningar där vård sker idag. Detta medför stora intäktsbortfall som gör att boendet inte kan nå en budget i balans. Enheten arbetar aktivt med åtgärder såsom bemanning för att minska underskottet.

Edö vård- och omsorgsboende har haft relativt låg beläggning under första halvåret, vilket medfört intäktsbortfall. Enheten prognostiserar ett underskott om 0,7 miljoner kronor, men arbetar aktivt med åtgärder, såsom bemanning och översyn av inköp, för att ha en budget i balans till 2024.

Ängsö vård- och omsorgsboende prognostiserar en budget i balans.

Förvaltningen har tre resultatenheter inom verksamhetsområdet äldreomsorg, Hemtjänst Norra och Edö dagverksamhet som blev nya resultatenheter 2023, samt Hemtjänst Centrum som blev resultatenhet under 2022. Enheterna prognostiserar en budget i balans.

Samtliga utförarenheter ser utmaningar i att hantera ökade lönekostnader samt ökade kostnader för livsmedel och förbrukningsmaterial.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

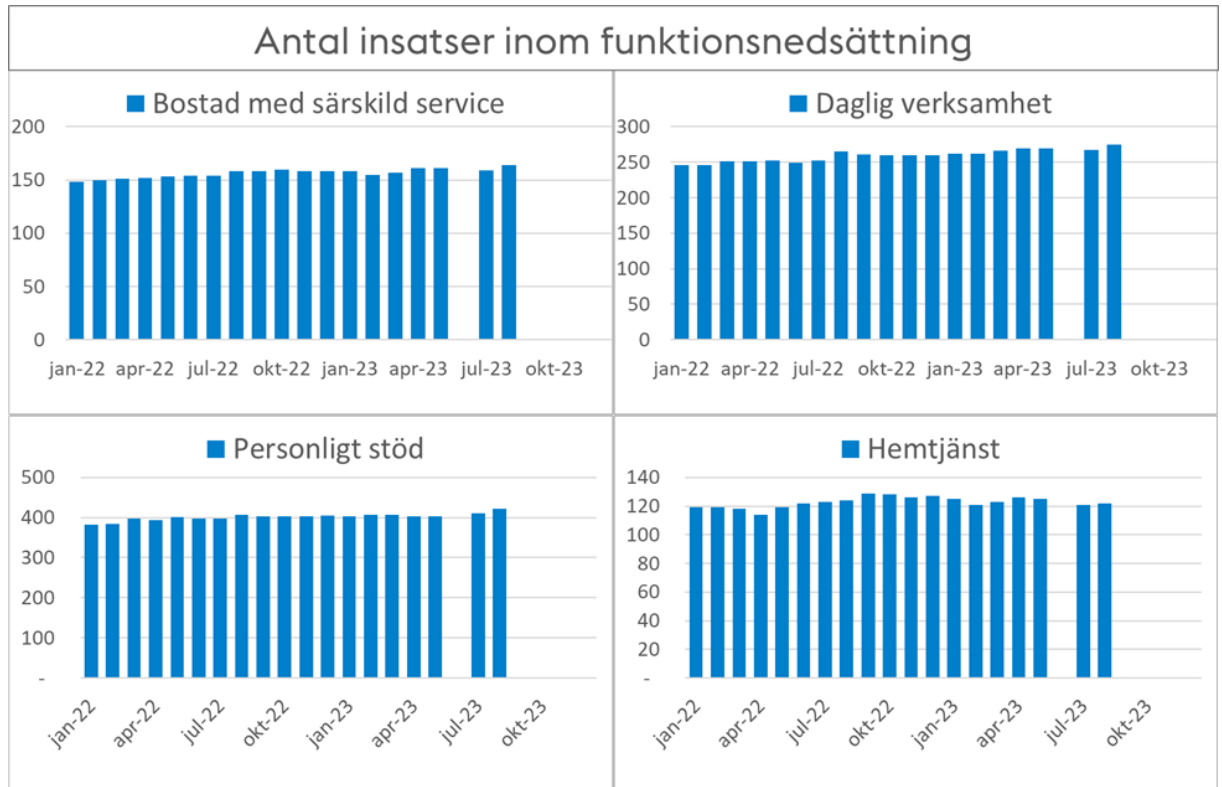
Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 5,2 miljoner kronor före resultatöverföring och ett underskott om 3,9 miljoner kronor efter resultatöverföring.

Beställarenheten prognostiserar ett underskott om 5,0 miljoner kronor.

Underskottet beror främst på ökade kostnader för hemtjänst samt korttidsboende SOL och SOL-boende jämfört med prognosen i juli månad. Kostnaderna för turbundna resor beräknas bli lägre än föregående år.

Utförarenheterna inklusive resultatenhet Farsta strands gruppboende prognostiserar en budget i balans.

Lingberga gruppboende ligger från och med 2023 inom enheten Farsta nya gruppboende. Omorganisationen har gjorts med hänsyn till att enheten har större möjligheter att bära de gemensamma kostnaderna och därmed sänka personalkostnaderna på Lingberga.

Antal insatser inom funktionsnedsättning 2022-2023. Juni saknas då Beslutsstöd inte kunde generera rapport för juni månad.

Barn, kultur och fritid

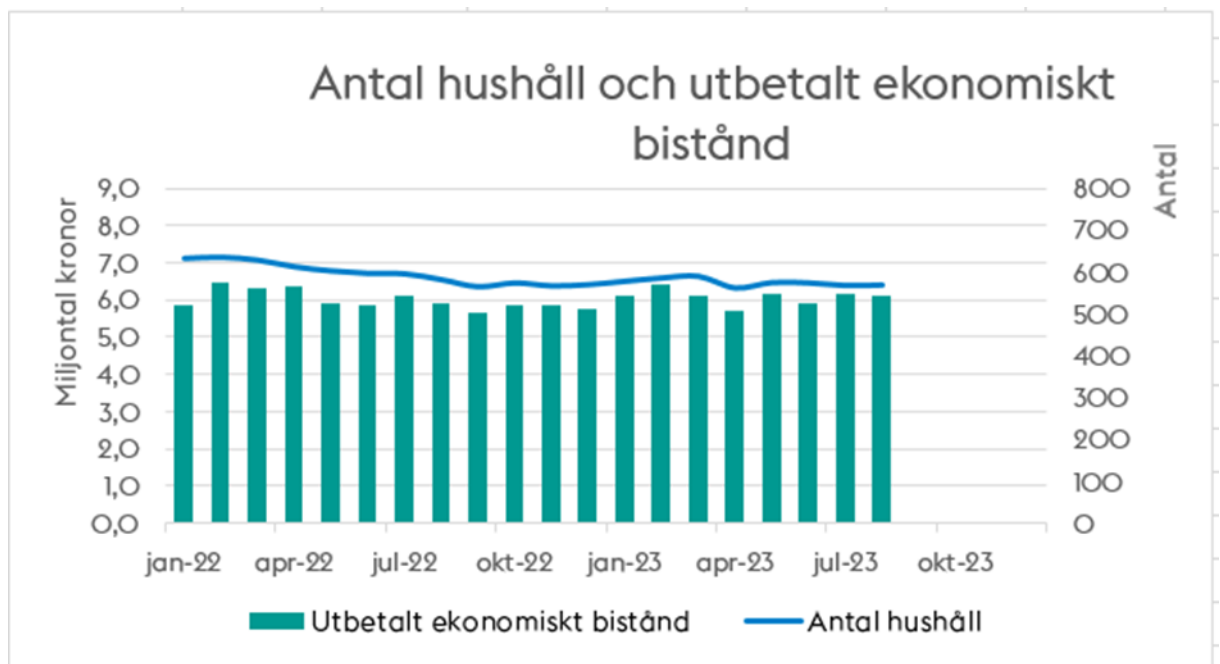
Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 1,8 miljoner kronor.

Underskott beror på ökade kostnader för lokaler och personal med en möjlig ytterligare negativ utveckling gällande lokalkostnader resterande del av året.

Ekonomiskt bistånd

Verksamhetsområdet prognostiserar en budget i balans.

Medelbidrag ligger preliminärt på 10 741kr/hushåll i augusti 2023 vilket är en ökning om cirka 559 kronor jämfört med samma period 2022. Ökningen förklaras av ökade el- och hyreskostnader samt ökning av riksnormen. Antal hushåll med ekonomiskt bistånd ligger preliminärt på 567 i augusti 2023, att jämföra med 580 hushåll under samma period förra året. Förvaltningen följer utveckling av antal hushåll med ekonomiskt bistånd löpande.

Arbetsmarknadsåtgärder

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 1,0 mnkr. Prognostiserat överskott beror främst att kostnader för OSA-anställningar ligger under budget samt förväntad tilldelning av statsbidrag sommarjobb för ungdomar.

Resultatenheter

Under 2023 har förvaltningen totalt tio stycken resultatenheter. Speciellt med resultatenheter är att de tar med sig sina resultat i bokslutet till kommande år i så kallade resultatfonder.

Från 2022 hade resultatenheterna med sig en total fond om 31,1 miljoner kronor i överskott. Samtliga resultatenheter förde med sig en positiv fond till verksamhetsåret 2023.

I nedan tabell framgår ingående resultatfonder och prognostiserad förändring under året.

Resultatenhetens namn	Resultatenheternas bruttobudget 2023	Resultatöverföring från 2022 Överskott (-) Underskott (+)	Beräknat resultat 2023 Överskott (-) Underskott (+)	Beräknad resultatöverföring till 2024 Överskott (+) Underskott (-)
Förskolor Tallkrogen	42 677,0	-3 250,0	2 100,0	1 150,0
Förskolor Gubbängen	41 003,0	-3 939,0	-100,0	4 039,0
Förskolor Hökarängen	60 603,0	-5 883,0	2 500,0	3 383,0
Förskolor Sköndal	64 054,0	-6 008,0	3 200,0	2 808,0
Förskolor Farsta Strand/Larsboda	52 953,0	-4 755,0	1 600,0	3 155,0
Förskolor Farsta Fagersjö	60 403,0	-5 839,0	1 500,0	4 339,0
Hemtjänsten Centrum	29 049,0	-1 425,0	0,0	1 425,0
Hemtjänsten Norra	36 687,0	0,0	0,0	0,0
Edö Dagverksamhet	6 737,0	0,0	0,0	0,0
Farsta strands gruppbofästelser	25 824,0	0,0	1 300,0	-1 300,0
Summa resultatenheter		-31 099,0	12 100,0	18 999,0

Av resultatfonden vid årets början på 31,1 miljoner kronor beräknas 12,1 miljoner kronor behöva tas i anspråk under året inom förskolans resultatenheter. Förvaltningens samlade resultatfond beräknas minska till 19,0 miljoner kronor då sju av tio resultatenheter prognostiserar ett underskott.

Investeringar

Nämndens stadsmiljöinvesteringsprojekt för året går som planerat. Budget, utfall hittills och prognos för helåret för respektive projekt redovisas i särskild bilaga. I bilagan redovisas även de beslut om omprioriteringar mellan olika projekt som nämnden tidigare fattat beslut om.

Inventarier och maskiner

Investeringar avseende maskiner och inventarier prognostiseras i balans med budget. Under året planeras investeringar inom främst förskola med nystart av tre förskolor under året med större inköp av inventarier.

Mnkr	Budget	Begärda budgetjusteringar	Prognos	Avvikelse
Parkinvesteringar	5,2	0,0	5,2	0,0
Parkreinvesteringar	1,1	0,0	1,1	0,0
Nycklade medel Stadsmiljö	6,3	0,0	6,3	0,0
Klimatinvesteringar	0,7	0,0	0,7	0,0
Trygghetsinvesteringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga investeringsmedel	1,4	0,0	1,4	0,0
Maskiner & inventarier	9,6	0,0	9,6	0,0
Totalt investeringar	24,3	0,0	24,3	0,0

Försäljningar av anläggningstillgångar

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Omslutningsförändringar

Nämnden begär inga omslutningsförändringar i tertialrapport 2.

Budgetjusteringar

- Budgetjustering ansöks hos kommunstyrelsen om 0,4 miljoner kronor för faktiska kostnader för kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning.
- Budgetjustering ansöks hos kommunstyrelsen om 1,3 miljoner kronor för ökade kapitalkostnader inom stadsmiljö.
- Budgetjustering ansöks hos kommunstyrelsen om 1,0 miljoner kronor med anledning utav kostnader till följd av extremvädrens påverkan på träd. I slutet av november 2022 inträffade ett kraftigt snöfall. På kort tid föll stora mängder synnerligen blöt och därmed tung snö som innebar stora påfrestningar på träd. I Farsta föll under ett dygn 60 cm blötsnö. Många träd föll och stora grenar bröts av helt och föll till marken eller delvis och blev hängande i trädkronorna. Den första tiden efter snöfallet gjordes stora insatser att röja upp de fall som innebar en akut risk för person- och/eller egendomsskada, till exempel löst hängande grenar över parkvägar, trottoarer, lekplatser eller fastigheter. Därefter följde

arbete med att hantera sådant som var nödvändigt men mindre akut så som svårt skadade träd i parker. Enorma mängder grenar har samlats i högar som allt eftersom har behövt forslas bort. Där grenarna har landat i närheten av naturmark har de istället lämnats i naturmarken. Arbetet är ännu inte avslutat. Medborgaren hör fortfarande av sig och är kritiska till att alla fallna grenar inte är bortforslade, man upplever det som ostädat och slarvigt. Många skadade träd skulle nu i efterhand behöva beskäras av arborist för att brottytorna ska bli så rena som möjligt och för att förhindra röta och andra angrepp. I parkerna finns det också en estetisk aspekt att ta hänsyn till. Våren och den tidiga sommaren 2023 var ovanligt varm och torr. Detta stressade flera träd och det förekom en hel del exempel på stora grenar som föll; så kallad sudden branch drop syndrome. Nämnden uppskattar att våra åtgärder på träd 2023 blir 1 miljon kronor mer än normalt och ansöker därför om budgetjustering med motsvarande belopp.

Medel för lokaländamål

Budgetjustering begärs sammantaget om 4,1 miljoner kronor för tomgångshyror. Sökta budgetjusteringar gäller:

- Budgetjustering om 3,7 miljoner kronor. 33 tomställda lägenheter samt vissa gemensamhetsutrymmen på grund utav *avveckling* av L-huset, del av Postiljonen, Brevvägen 14, Brevlådan 1 (Micasa). Lägenheterna har nämnden tidigare beslutat att stänga ned, nämndbeslut 20210930, utifrån förbud utfärdat utav Arbetsmiljöverket. Nämnden har sedan fattat beslut om uppsägning och återlämnande av L-huset var de 33 lägenheterna finns 20230209. Ärendet har även godkänts i KS Ekonomiutskott 20230301.
- Budgetjustering om 0,2 miljoner kronor. *Omstrukturering* av förskolan Sunnan, Sunneplan 31. Tomställd på grund av att barnen i lokalen flyttat in till nyöppnade förskolor. Lokalen kan inte tas ur bruk då den kommer att behövas som evakueringslokal under 2024 eller 2025 då nämnden behöver evakuera. Omstrukturering från förskola till tomställd lokal och sedan igen till förskola. Alternativet är att riva byggnaden och beställa ny förskolelokal eller hyra en mkt dyr paviljonglösning. Förvaltningen bedömer att en ny förskola ej är möjlig att finansiera och beslutat att istället behålla äldre lokal att kunna omstrukturera utifrån behov bättre gynnar nämndens uppdrag samt även ett stadenövergripande perspektiv på förskolelokaler samt ekonomi.
- Budgetjustering om 0,2 miljoner kronor. *Omstrukturering* av Förskolan Samsö, Kvickensvägen 27. Tomställd på grund av att barnen i lokalen flyttat in till nyöppnade förskolor. Lokalen kan inte tas ur bruk då den kommer att behövas som evakueringslokal under 2024 eller 2025 då förvaltningen behöver evakuera andra förskolelokaler. Omstrukturering från förskola till tomställd lokal och sedan igen till förskola. Alternativet är att riva byggnaden och beställa en ny förskolelokal alternativt hyra en mkt dyr paviljonglösning. Förvaltningen bedömer att en ny förskola ej är möjlig att finansiera och beslutat att istället behålla äldre lokal för att kunna omstrukturera utifrån behov som bättre gynnar nämndens uppdrag samt även ett stadenövergripande perspektiv på förskolelokaler samt ekonomi.

Analys av balansräkning

Jämförelse mellan 2022-08 och 2023-08

Förvaltningens balansomslutning har ökat med 18 mnkr, 8,3 %, jämfört med augusti 2022.

Tillgångar

- Förändringarna i de balanskonton som avser anläggningstillgångar avser främst ökade kostnader inom stadsmiljö.
- Ökningen av Mark, byggnader och tekniska anläggningar 9,6 %, 9,2 mnkr beror på flera nya investeringsprojekt både inom förskolan och stadsmiljö, t ex ny förskola Ekebergabacken och Tallhöjden, samt Farsta strandpark etapp 2.
- Minskningen av Maskiner och inventarier med 1,9 mnkr, 13,9 % beror på att avskrivningarna överskrider nya investeringar.
- Att kundfordringarna har minskat med 6,2 %, 813 tkr beror till främsta det att faktureringen för sommarens kolloverksamhet ej gjorts. Uppbokning av kollo har bokats upp på 1751.

Skulder

- De kortfristiga fordringarna har ökat med 8,9 %, 5,1 mnkr. Förändringen består till största del i ökad moms på grund av att fler fakturor är i omlopp på grund av de ökade volymerna inom äldreomsorgen.
- Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har ökat med 19,7 %, 6,8 mnkr vilket bland annat beror på ökade intäkter för godkända sociala investeringsprojekt samt upplupna intäkter pga utebliven fakturering.
- Kassa och bank har minskat med 29,1 %, 330 tkr. Anledningen är att stadsdelen har minskat ner på antalet klienter aktuella för egna medel då fler har fått en god man. Det är tio färre klienter nu i augusti än i augusti 2022.
- Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder har minskat med 33 %, 352 tkr. Anledningen är till största del att stadsdelen har minskat ner på antalet klienter aktuella för egna medel då fler har fått en god man. Det är 10 färre klienter nu i augusti jämfört med augusti 2022.
- Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har ökat med 18 %, 16,1 mnkr. En av anledningarna är den upplupna lönerrevisionen som bidrar till den stora ökningen. En annan bidragande orsak är de upplupna kostnaderna för vårdfakturor inom äldreomsorgen och funktionsnedsättning. Även en upplupen hyresfaktura bidrar till ökningen.

Analys resultaträkning T2 2023

Jämförelse mellan 202208 och 202308

Intäkter

- Intäkterna har totalt sett minskat med 6,3 %, 11,6 mnkr. Detta beror främst på lägre statsbidrag jämfört med föregående år. T ex har inga coronarelaterade bidrag erhållits 2023.
- Konto 301* Försäljningsintäkter har ökat med 19,1 %, 2,6 mnkr vilket främst går att härleda till ökade volymer inom äldreomsorgen och funktionsnedsättning.
- Konto 313* Övriga taxor och avgifter, har ökat med 9,2 %, 3,3 mnkr, vilket till största del beror på ökade volymer inom äldreomsorgen och funktionsnedsättning, samt ökad maxtaxa inom förskolan.
- Minskningen på konto 351* Kostnadsersättningar och riktade bidrag (ej investeringsbidrag) med 51 %, 24,1 mnkr, beror bland annat på att vi 2022 erhöll bidrag för kvalitetshöjande åtgärder inom förskolan, vilket vi ej fått 2023. 2022 erhöjls fortfarande bidrag för sjuklöner i pandemins spår, något vi ej fått för 2023. Dessutom har vi 2023 erhållit lägre stimulansbidrag från Socialstyrelsen t ex återhämtningsbonus och äldreomsorgslyftet.

- Intäkter på konto 354* Ersättning från försäkringskassan personlig assistent, LASS har minskat med 1,5 mnkr, 66,7 % vilket beror på en minskning i ersättning total jämfört med samma period 2022, till följd av färre brukare med personlig assistans.
- Konto 359* Övriga bidrag har ökat med 8,4 %, 1,5 mnkr. Detta beror på fler erhållna medel från bland annat stadsinterna projektmedel, t ex från Socialförvaltningen. Ökningen beror även på att beviljade bistånd bokas här i väntan på utbetalningen av andra ersättningar från Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten samt a-kassa.
- Konto 361*, Försäljning av verksamhet, har ökat med 9,1 %, 4,3 mnkr. De ökade intäkterna härrör sig främst till äldreomsorgen och funktionsnedsättning, på grund av ökade volymer.
- Konto 369*, Övriga ersättningar, har ökat med 138,9 %, 2,4 mnkr. Detta beror på ändrad princip i bokföring från konto 3591 till 3699, t ex arbetsmarknadsåtgärder mot Arbetsmarknadsförvaltningen.

Kostnader

Kostnaderna har totalt sett ökat med 86 mnkr, 6,3 % jämfört med samma period föregående år.

- Konto 402* Inköp av maskiner och inventarier har ökat med 123,4 %, 264 tkr, anledningen är inköp till förskolor samt komplettering till nya gruppboenden inom funktionsnedsättning.
- Konto 463* Köp av huvudverksamhet har ökat med 6,7 %, 38,3 mnkr beroende främst på volymökningar inom äldreomsorgen och funktionsnedsättning, samt prisökningar för samtliga verksamhetsområden.
- Konto 502*, Löner till anställda, har ökat med 0,2 % eller 705 tkr. Den marginella ökningen beror på att 2022 ingick lönerevisionen i konto 502*. 2023 års lönerevision finns uppbokad på konto 5053.
- Konto 504* Ersättning till uppdragstagare, har ökat med 15,2 %, 918 tkr på grund av fler uppdragstagare främst inom individ och familj, jämfört med samma period 2022.
- På konto 505*, Upplupna löner, har årets lönerevision periodiserats. 2022 års lönerevision var klar innan T2 2022 och kunde bokas på konto 502*.
- Konto 507* Avgångsersättning visar en minskning på 88,8 % jämfört med 2022. Anledningen är dock att uppbokning av avgångsvederlag gjordes som kostnad i december 2021 samt 2022. Uppbokningen är sedan värd i januari 2022 samt 2023 och utbetalts på januari lön, dock på annan löneart.
- Konto 512*, Sjuklön, har minskat med 13,7 %, 2,2 mnkr. Detta är relaterat till pandemin och att i början av 2022 skulle medarbetare fortfarande stanna hemma vid minsta sjukdomstecken. Dessa restriktioner råder inte längre.
- Konto 561* Lagstadgade arbetsgivaravgifter har ökat med 16,7 %, 26,4 mnkr, vilket framför allt beror på ökat personalomkostnadspålägg från 41,05 % till 46,4 %.
- Konto 601*, Lokalhyror, har ökat med 23,3 %, 16,3 mnkr, anledningen är nyöppnade lokaler inom förskolan och funktionsnedsättning samt en markant högre hyreskostnad på grund av inflationen.
- Konto 613* Städ- och renhållningstjänster, har ökat med 2,9 %, 262 tkr. Beror framförallt på att faktureringen ej skett i tid samt ändrad prismodell, gäller en leverantör och diskussion pågår om detta.
- Konto 615* Mindre reparationer o underhåll av fastigheter, har ökat med 95,5 %, 2,4 mnkr.

1,4 mnkr. Detta beror på bl a på vatten- och brandskador, skadegörelse och återställning av lägenheter.

- Konto 618* Anläggnings- och reparationsentreprenader, har minskat med 104,2 %, 785 tkr. Anledningen till minskningen är rivning av en förskolepaviljong 2022.
- Konto 628* Vatten och avlopp har minskat med 58,7 %, 380 tkr jämfört med 2022. Detta beror på att leverantören missat att fakturera för delar av 2021 vilket innebar att kostnader för 2022 blev högre. Detta år bör visa en mer rättvisande bild på kostnaden.
- Konto 644* Livsmedel har ökat med 23,2 %, 2 mnkr. Detta beror på ökade volymer inom äldreomsorg och funktionsnedsättning, samt ökade prisnivåer.
- Konto 646* Förbrukningsmaterial har ökat med 10,9 % 489 tkr beroende på volymökningarna inom äldreomsorgen och funktionsnedsättning.
- Konto 681* Telekommunikation har minskat med 15,4 %, 318 tkr, beroende på nytt GSIT avtal.
- Konto 701*, Transporter (ej personal), har minskat med 41,9 %, 7,4 mnkr. Minskningen beror på det nya avtalet för turbundna resor för äldre och funktionsnedsatta.
- Konto 705* Resekostnader personal har ökat med 68 %, 293 tkr, jämfört med samma period föregående år. Detta beror bl a på fler tjänsteresor inom Individ o Familj, Barn o unga, för uppföljning av placeringar, samt utbildning/konferens på annan ort.
- Konto 744*, Konto IT-system, har minskat med 4,6 %, 775 tkr. Minskningen beror på den uppdaterade IT-prislistan.
- Konto 745* Konsulttjänster och andra tjänster har totalt sett minskat med 7,2 %, 255 tkr. 2022 behövdes bl a konsultstöd för implementation för Medvind något som inte varit nödvändigt för samma period 2023.
- Konto 746* Kostentreprenader har ökat med 9,7 %, 775 tkr, beroende på volymökningarna inom äldreomsorgen och funktionsnedsättning.
- Konto 747* Hälsa- och friskvårdsrelaterade tjänster, har ökat med 73,6 %, 1,4 mnkr vilket beror på det centrala beslutet om ökat friskvårdsbidrag 2022 och att en större andel medarbetare nyttjat bidraget 2023, jämfört med samma period 2022.
- Konto 749* Övriga främmande tjänster har minskat med 19,3 %, 358 tkr. Detta beror bl a på det nya avtalet för trygghetsatsningar stadsdelen ingått.
- Konto 751*, Tillfälligt inhyrd personal, har ökat med 13,8 %, 242 tkr, jämfört med samma period förra året. Anledningen är ett ökat behov av sjukskötersketjänster inom äldreomsorgen, beroende på de ökade volymer vi har.
- Konto 765* Avgifter för kurser m.m. har minskat med 37,2 %, 454 tkr. 2022 erhöll förvaltningarna ett trivselbidrag på 2000 kr per anställd, vilket gjorde att enheterna använde detta till bl a konferenser. 2023 har detta bidrag ej erhållits och på grund av kostnadsbesparingar ska dylika konferenser ej hållas.
- Konto 792* Avskrivning på byggnader och tekniska anläggningar har ökat med 16,9 %, 1,1 mnkr. Ökningen beror på aktivering av stora investeringsprojekt bl a Farstaängen etapp 2 och 3.
- Konto 795* Nedskrivning av anläggningstillgångar, där ser vi en kostnad på 109 tkr vilket beror på utrangering av ett staket på parkleken Starrmyran.
- Konto 852* Räntekostnaderna har ökat med 393,7 %, 1,3 mnkr beroende på ökningen av internräntan från 0,5 % till 2,2 %.

Övrigt

Intern kontroll

Enligt kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 § ska nämnden inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt enligt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten.

Årets internkontroll med dess aktiviteter respektive åtgärder utifrån väsentlighets- och riskanalys är under genomförande enligt plan. Årets kontrollområden omfattar bland annat att motverka felaktiga utbetalningar och systematiskt välfärdsfusk, kompetensbaserad rekrytering, förebygga otillåten påverkan, skyddsronder i förskolan, redovisning av synpunkter och avvikelshantering samt informationssäkerhet och avtal för lokaler och hyror.

För några genomförda kontrollaktiviteter har avvikelser uppmärksammas. Förvaltningsledningen har för dessa kontrollområden beslutat om åtgärder som följs upp i enlighet med nämndens system för intern kontroll.

Genomförda kontroller under perioden

Attest och godkännande av fakturor i Agresso visar att det finns tillgängliga, uppdaterade rutiner som tillämpas i verksamheten då inköp sker i enlighet med ramavtal. Kontrollen visar dock ett behov av att göra avtalskatalogen mer tillgänglig för sällananvändare samt att några avtal inte finns tillgängliga i Kommers och därför behöver kompletteras.

Kontroll av GDPR-följsamhet visar på att det finns ett kunskapsglapp kring hur rätten till registerutdrag ska hanteras. Aktuella rutiner finns och kännedomen om var verksamheterna kan vända för stöd finns. Kompletteras efter diskussion på förvaltningsledning.

Särskilda redovisningar

Övrigt

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Ekstrand, Stadsdelsdirektör	2023-09-18
Fredrik Karlsson, Avdelningschef	2023-09-18